

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ
ΚΕΝΤΡΟΝ ΕΡΕΥΝΗΣ
ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΛΟΓΟΓΡΑΦΙΑΣ
ΑΝΑΓΝΩΣΤΟΠΟΥΛΟΥ 14
ΑΘΗΝΑΙ (136)

Α.
ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟΝ
ΔΙΑ ΓΕΩΡΓΙΚΑ ΕΡΓΑΛΕΙΑ

ΚΑΙ ΚΑΤ' ΕΘΙΜΟΝ ΠΥΡΑΣ

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

ΑΘΗΝΑΙ 1968
ΕΚ ΤΟΥ ΕΘΝΙΚΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ

Σεπ. 1969.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

1. Ἐξεταζόμενος τόπος (χωρίον, κωμόπολις)... *Ποφίτευος*.....
(παλαιότερον ὄνομα: *Καράματτη*.), Ἐπαρχίας... *Παχμαδά*,
Νομοῦ... *Θεσσαλονίκης*.....
2. Ὀνοματεπώνυμον τοῦ ἐξετάσαντος καὶ συμπληρώσαντος *Κων/νίνος*
Ἀντωνιάδης..... ἐπάγγελμα *διδάσκαλος*.....
Ταχυδρομικὴ διεύθυνσις *Ποφίτευος*... *Παχμαδά*... *Θεσ/νίκης*.
Πόσα ἔτη διαμένει εἰς τὸν ἐξεταζόμενον τόπον... *4. ἔτη καὶ 3. μήνας*.
3. Ἀπὸ ποῖα πρόσωπα κατεγράφησαν αἱ παρατιθέμεναι πληροφορίες:
α) ὄνομα καὶ ἐπώνυμον *Ἰωάννης Μπουζουκῆς*.....

.....
ἡλικία. *79. ἐτῶν*, γραμματικαὶ γνώσεις. *Γ. γὰρ. Λαμασιμοῦ*
..... τόπος καταγωγῆς *χωρίον Ἰντζέμιοι*
Ἐπαρχίας Μυριοφύτου Ἀνατολ. Θράκης.....

ΑΚΑΔΗΜΙΑ — ΑΘΗΝΩΝ

Α'. α'. ΤΑ ΓΕΩΡΓΙΚΑ ΚΤΗΜΑΤΑ ΠΡΟ ΤΟΥ 1920

- 1) Ποῖαι ἀγροτικαὶ περιοχαὶ προωρίζοντο διὰ σποράν καὶ ποῖαι διὰ
βοσκήν ποιμνίων; *Μεταξὺ τῶν βοσκματάων (πόρην) ὑπῆρχον*
νηεῖδες, μυραὶ ἢ μεγάλα, προωριζόμενα διὰ σποράν.
Ὑπῆρχον αὗται χωρισταὶ ἢ ἐνηλλάσσοντο κατὰ χρονικὰ διαστή-
ματα; *Ἄρα... ἐναλλομένου... χωρὶς ἐναλλαχῶν.*
- 2) Εἰς ποίους ἀνῆκον ὡς ἰδιοκτησίαι; α) εἰς φυσικὰ πρόσωπα,
δηλ. εἰς τοὺς χωρικοὺς· β) εἰς γαιοκτήμονας ("Ἑλληνας ἢ ξένους, ὡς
π.χ. Τούρκους)· γ) εἰς Κοινότητας· δ) εἰς μονὰς κλπ.
Ἀνῆκον εἰς Τούρκους γαιοκτήμονας τὸν Καραΐ. Ὀμέρ. ἠπ.
- 3) Ὁ πατὴρ διατηρεῖ τὴν περιουσίαν του συγκεντρωμένην καὶ μετὰ τὸν
γάμον τῶν τέκνων του, διανεμομένης ὑπ' αὐτῶν μετὰ τὸν θάνατόν
του; *Διανεμ. ἐν μέρος αὐτῆς, τοῦ δὲ ἀπάλαιπον*
μετὰ θάνατον... (διαδήμη).

β'. 1) Οί κάτοικοι ασχολούνται μόνον εις τὴν γεωργίαν ἢ μόνον εις τὴν κτηνοτροφίαν ; ἢ συγχρόνως εις ἀμφοτέρας, δηλ. τὴν γεωργίαν καὶ τὴν κτηνοτροφίαν ; *Οἱ... γεωργοὶ... ἀσχολεῖνται συγχρόνως... εἰς τὴν γεωργίαν καὶ κτηνοτροφίαν.*

2) Οἱ τεχνῖται (δηλ. οἱ βιοτέχναι) ἀσχολοῦνται ἐν παρέργῳ καὶ εις τὴν γεωργίαν ; *Μάλιστα...*

γ'. 1) Εἰς τὰ μεγάλα κτήματα : τῶν γαιοκτημόνων (τσιφλικούχων), τῶν μοναστηρίων· ποιοὶ ἐργάζοντο εἰς αὐτά ; καὶ ὑπὸ ποίους ὄρους· ὡς ἄτομα ἢ μὲ ὀλόκληρον τὴν οἰκογένειάν των ;

Δεν υπάρχουνε πληροφορίες διὰ τοῦτό τοῦ χρόνου διὰ κρίσιν...

2) Πῶς ἐκαλοῦντο οὗτοι ; (κολλῆγοι, σέμπροι, μισακάτορες, σημισακάτοροι κλπ.)..... Ποία ἦτο ἡ κοινωνικὴ των θέσις ;

3) Ποία ἦτο ἡ ἀμοιβή των ; (εἰς εἶδος ἢ εἰς χρῆμα;).....

4) Ἐχρησιμοποιοῦντο καὶ ἐργάζαι ; ἐποχικῶς, δηλ. διὰ τὸ θέρισμα, τὸ ἀλώνισμα, τὸν πρυγῆν ἢ δι' ὅλον τὸν χρόνον ; Ἐπὶ ποῦ προήρχοντο οὗτοι· ἦσαν ἄνδρες μόνον ἢ καὶ γυναῖκες ; ποίαν ἀμοιβὴν ἐλάμβανον· ἡμερομισθίον εἰς χρῆμα ἢ εἰς εἶδος ;

5) Ἐχρησιμοποιοῦντο καὶ δοῦλοι (ὑπηρέται) ἢ δοῦλαι ; Ἐὰν ναί, ἀπὸ ποίους τόπους προήρχοντο ;

6) α) Οἱ νέοι καὶ αἱ νέαι τοῦ τόπου ποῦ ἐπήγαμαν δι' ἀνέυρεσιν ἐργασίας ; *Ἀπὸ τοῦ 1950 εἰς πεδιάδα Θερινῆς Τιαντεῶν πρὸς περιμενόμενους ἢ πολλοὺς ἐλμέβαιους.*

β) Ἐπήγαμαν ἐποχικῶς : ὡς ἐργάται, *ἐποχικῶς* ἢ ὡς τεχνῖται κτίσται, γύφτοι (σιδηρουργοί), βαφεῖς (μυτογιατζήδες), πραγματευτάδες (ἐμποροὶ) κλπ. ;

- δ'. 1) Πώς ἐλιπαίνοντο παλαιότερον τὰ χωράφια: με ζωϊκὴν κόπρον (βοῶν, αἰγοπροβάτων κλπ.), φυτικὴν (με καῦσιν: α) τῆς καλαμῖας μετὰ τὸν θερισμόν, β) τῶν θάμνων κλπ.) ἢ με κάλυψιν (παράχωμα) χλόης (τριφυλλιοῦ, λαθουριοῦ κλπ.) δι' ὀργώματος;

α) Μὲ μωμυῖν κέπρον.....

β) Μὲ καῦσιν τῆς καλαμῖας μετὰ τὸν θερισμόν.....

- 2) Πότε ἐγίνε τὸ πρῶτον χρῆσις χημικῶν λιπασμάτων εἰς τὸν τόπον σας; .. τὸ ἔτος 1950.....

- ε'. Ἀπὸ πότε χρησιμοποιοῦνται: τὸ σιδηροῦν ἄροτρον καὶ αἱ γεωργικαὶ μηχαναὶ εἰς τὸν τόπον σας; α) τὰ σιδηροῦν ἄροτρα ἀπὸ τοῦ 1922, παραχωρηθεῖν ἀπὸ ὀργανισμόν ἐποικισμῶν προεξάρχον, β) αἱ γεωργικαὶ μηχαναὶ ἀπὸ τοῦ 1961. Σιδηροῦν ἄροτρον (τύποι αὐτοῦ, δηλ. μονόφτερο, δίφτερο κλπ.).

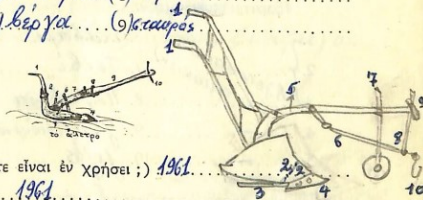
- 1) Εἰς ποῖα κτήματα ἐχρησιμοποιεῖτο (ἢ χρησιμοποιεῖται) κάθε τύπος;

Ποῖος κατεσκεύαζε, τὸ ἄροτρον τοῦτο ἢ ἀπὸ ποῦ ἐγίνετο ἡ προμήθεια αὐτοῦ; τὰ εἰδ. ἄροτρα εἶναι μονόφτερα.

Ταῦτα κατασκευάζονται ἀπὸ σιδηροῦν καὶ τιμητικῶς πλεονάζουν καὶ ἐξ αὐτοῦ ἐπικρατεῖ ἡ προεξάρχουσα.

Παραθέσατε σχεδιαγράφημα (ἢ φωτογραφίαν) ἐκάστου τύπου σιδηροῦ ἄρότρου με τὰς ἀντιστοιχοῦς ὀνομασίας τῶν μερῶν αὐτοῦ, ὡς τοῦ κατωτέρω παρατιθεμένου.

- (1) κερούλια... (4) χυνί... (7) ρόδα... (10) χάνεμος...
(2) μάνα-φτερό... (5) σταβάρι... (8) τιμόνι...
(3) κουβάρι... (6) βέργα... (9) καταρός...

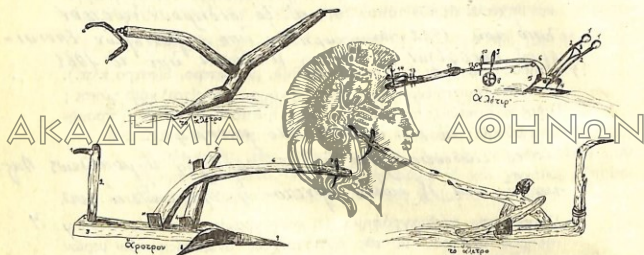
- 2) Τρακτέρ (ἀπὸ πότε εἶναι ἐν χρήσει;) 1961.....
3) Μηχανὴ θερισμοῦ 1961.....

4) Μηχανή δεσίματος τῶν σταχύων (δεματιῶν). Ἀπὸ 1961.....

5) Μηχανή ἀλωνισμοῦ ... Ἀπὸ 1950 (πατέρα).....

στ'. 1) Τὸ ξύλινον ἄροτρον. Ποῖος κατεσκεύαζε (ἢ κατασκευάζει) τὸ παλαιὸν ξύλινον ἄροτρον οἱ ἑγματεταθέντες τὰ 1922 εἰς τὸ κυρίον πρόσφυες ἐκρημιμοποίησαν, τὰ πρῶτα ἐγ, τὰ ξύλινα ἄροτρα, αὐτὰ ἐματέλειψαν. οἱ ἀποκαρῆγοντες τοῦρμοι, ταῦτα κατεσκευάζοντο ὑπὸ τῶν τοῦρμων γεωργῶν.

2) Ποία ἦτο ἡ μορφή τοῦ παλαιοῦ ξυλίνου ἄρότρου εἰς τὸν τόπον σας καὶ ποία εἶναι σήμερον. Ποῖαι διαφοραὶ ὑπῆρχον (ἢ ὑπάρχουν) εἰς τὸ χρησιμοποιούμενον ἄροτρον εἰς τὸν τόπον σας ἀπὸ τὰ εἰκονιζόμενα ἐνταῦθα ;

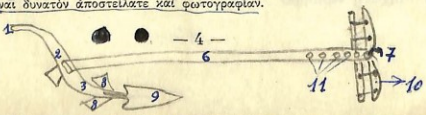

3) Ἰχνογραφῆσατε τὸ ξύλινον ἄροτρον⁽¹⁾ καὶ τὸν ζυγὸν ὡς ἀπαντᾶται εἰς τὸν τόπον σας καὶ παραθέσατε τὰ ἀντιστοιχοῦντα εἰς τοὺς ἀριθμοὺς ἐν χρήσει ὀνόματα τῶν διαφόρων μερῶν καὶ τῶν ἐξαρτημάτων αὐτοῦ.

1.	2.	3.	4.	5.	6. Εἰσβάρι	7. Τειβί	8. Παράβουλα	9. γυνί (βιδιερῶν)	10. ζυγός	11. Τρύπες	12. (διά τὴν ρύθμισιν	13. τοῦ βάρους)	14.	15.

(1) Ἐὰν εἶναι δυνατόν ἀποστείλατε καὶ φωτογραφίαν.

Τὸ ξύλινον
(τοῦρμιον)
ἄροτρον τοῦ
τόπου.

(Εάν υπάρχουν διαφοραί, δύνασθε νὰ μεταβάλετε τὴν ἀνωτέρω ἀρί-
θμησιν).

- 4) Τὸ ὕνι. Τὸ ὕνι τοῦ ξυλίνου ἀρότρου ἦτο (ἢ εἶναι) μιᾶς μορφῆς
διὰ τὴν ἀροτρίασιν ὅλων τῶν εἰδῶν τῶν χωραφιῶν ; δηλ. τῶν
χωματερῶν (λιβάδια, κήποι) καὶ τῶν πετρωδῶν. — Ἰχνογραφή-
σατε ἢ φωτογραφήσατε τὸ ἐν χρήσει ὕνι (ἢ τὰ ἐν χρήσει, ἐὰν
εἶναι διαφόρων τύπων) καὶ σημειώσατε τὴν χρήσιν ἐκάστου.

..τὸ.. ὕνι.. τοῦ.. ξυλίνου.. ἀρότρου.. ἦτο.. μιᾶς..
μορφῆς.. διὰ.. τὴν.. ἀροτρίασιν.. ὅλων.. τῶν.. εἰδῶν..
τῶν.. χωματερῶν, ὡς.. τὰ.. πετρωδῶν..

- 5) Ποῖον τὸ σχῆμα τῆς σπάθης τοῦ ἀρότρου;.....

6) Ἦτο (ἢ εἶναι) κατέσκευασμένη ἐκ ξυλοῦ ἢ σιδήρου;.....

- 7) Ἔργαλεῖα διὰ τὴν κατασκευὴν καὶ ἐπιδιόρθωσιν τοῦ ἀρότρου
(π.χ. σκεπάρνι, πριόνι, ἀρίδι, ἀρνάρι, ξυλοφαΐ κλπ.).....

...ξυλοφαΐ, πριόνι, ἀρίδι, σκεπάρνι.

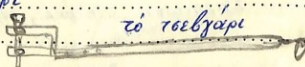
- 8) α) Διὰ τὸν ἄροτον (ζεугάρισμα, ὄργωμα) ποῖα ζῶα ἐχρησιμοποιοῦντο (ἢ χρησιμοποιοῦνται) : βόες ἢ ἄλλο ζῶον, δηλ. ἵππος, ἡμίονος, ὄνος... *Βόες... ἢ... ἵπποι...*
- β) Ἐχρησιμοποιοῦντο (ἢ χρησιμοποιοῦνται) διὰ τὸ ὄργωμα δύο ζῶα ἢ ἓν ; ... *Δύο βόες πάντοτε καὶ ἵπποι δύο ἢ εἰς.*
- 9) Διὰ τὸ ζευγάρισμα μὲ δύο ζῶα ἦτο (ἢ εἶναι) ἀναγκαῖος ὁ ζυγός ; ... *Μαλιόζα...*

Σχεδιάσατε τὴν μορφήν τοῦ παλαιοτέρου καὶ τοῦ σημερινοῦ ζυγοῦ (ἢ φωτογραφήσατε αὐτὸν) καὶ ὀνομάσατε τὰ διάφορα μέρη καὶ ἐξαρτήματα αὐτοῦ. (π.χ. λουριά, λοῦρα, ζευλές, πιζεύλια κλπ.) *Παλαιὸς ζυγός... σημερινὸς ζυγός...*

- 10) Σχεδιάσατε ἰδιαίτέρως τὴν μορφήν τῶν ζευλῶν τοῦ ζυγοῦ εἰς τὸν τόπον σας. 1) *ζευλὴν... ἐξωτερ. ζευλα...* 2) *χωρίνι... προσδένεως...* 3) *ζευλὴν...* 4) *δερμάτινη ζευλὴ (λουρί) διὰ τὴν πρόσδεσιν τοῦ ζυγοῦ εἰς τὸ σταθάρι τοῦ ξυλίνου ἄροτρου.*
- 11) Πῶς λέγεται εἰς τὸν τόπον σας ὁ κρίκος ἐκ σιδήρου, ξύλου ἢ σχοινίου, ὁ ὁποῖος τοποθετεῖται εἰς τὸν ζυγὸν (πολλαχοῦ : λοῦρα, κουλλούρι), προσδένεται δὲ εἰς αὐτὸν τὸ ἄροτρον διὰ τὸ ὄργωμα ; (Σχεδιάσατε αὐτόν). *Τσεβχάρι...*

- 12) Ἀπὸ πότε γίνεται τὸ ὄργωμα δι' ἑνὸς ζώου ; ...

Πῶς γίνεται ἡ ζευξίς του (τὸ ζέψιμον) εἰς τὸ ἄροτρον? *Ἀντρον... Τὰ ζῶα παίρνουν θέξι... ἐν... ἀπὸ... καὶ δεξιά... καὶ τὸ ἕτερον ἀπὸ ἀριστερὰ τοῦ τσεβχαρίου.*

Περιγράψατε και σχεδιάσατε (ή φωτογραφήσατε) την σκευήν, την οποίαν φέρει τὸ ἄλογον ἢ ἄλλο ζῶον διὰ νὰ προσδεθῇ εἰς αὐτὴν τὸ ἄροτρον... Τὸ ἄροτρον διὰ τὸ ὄργωμα

φέρει βικυήν, ἀποτελεσμένην 1) Ἀπὸ τὸν καλινόν
εἰς τὴν μεγάλην 2) Ἀπὸ τὴν θαιμαρίαν εἰς τὸν θαιμόν
(μαί). 3) Ἀπὸ τὸ βαμαράμι ἐπὶ τῆς ράχews καί 4) Ἀπὸ τὸ
φαλάγγι, διὰ τῶν ἀνύσεων τοῦ ὁποίου ἔλκει τὸ ἄροτρον,
ὡς εἰς τὴν παρακάτω εἰκόνα.

ζ. Ἀροτρίασις (ὄργωμα) καὶ σπορά.

α) Ποῖος ὥργωνε παλαιότερον (ἢ σήμερον); 1) ἄνδρας (ὁ ἰδιοκτήτης τοῦ ἀγροῦ ἢ ἄλλος)· 2) γυναῖκα· 3) ὑπηρετῆς. Σημειώσατε ποῖα ἢ συνήθεια εἰς τὸν τόπον σας

Ἄνδρας, ὁ ἰδιοκτήτης τοῦ ἀγροῦ

β) 1) Περιγράψατε λεπτομερῶς, πῶς γίνεται τὸ ζεύξιμον τῶν βοδιῶν (ἢ τοῦ βοδιοῦ, τοῦ ἀλόγου) εἰς τὸ ξύλιγον ἄροτρον. (Παραθέσατε, εἰ δυνατόν, καὶ φωτογραφίαν) ... τὰ ζῶα ὀδηγοῦνται ἐν
ἐν δεξιῶν καὶ ἐν ἐξ. ἀκρίστερων τοῦ ἐσταθίου
καὶ ὁμοπορεύως κινῶνται εἰς τὸν μέγαν...

2) Πῶς γίνεται τὸ ζεύξιμον εἰς τὸ σιδηροῦν ἄροτρον... ὁμοίως ὡς ἂνω.
Προειρημένον περὶ ἀλόγου ἀνοίγονται αἱ ἀνύσεις τοῦ
φαλαγγίου καὶ τοῦ ἐσταθίου καὶ ἐντὸς τοῦ πλαισίου
ποῦ σχηματίζεται ὀδηγεῖται τὸ ζῶον καὶ κινῶνται.

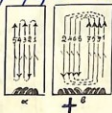
3) Πῶς κατευθύνει ὁ γεωργὸς τὰ ζευγμένα ζῶα (ἢ τὸ ζῶον) κατὰ τὸ ὄργωμα· με σχοινί, τοῦ ὁποίου τὰ ἅκρα ἔχουν δεθῇ εἰς τὰ κέρατα τῶν ζώων ἢ ἄλλως; (Περιγραφή καὶ σχεδιάσμα ἢ φωτογραφία).
Προειρημένον περὶ βοδιῶν διὰ τῆς φρένας,
προειρημένου περὶ ἀλόγου διὰ τῶν κινήσεων τοῦ
καλινού (γυμνα).

- 4) Σχεδιάσατε πώς ἐγίνετο παλαιότερον (ἐπίσης πώς γίνεται σήμερον) τὸ ὄργωμα. Ὁργώνεται τὸ χωράφι με ἀνοιγομένας αὐλακας (αὐλακιές) κατ'εὐθείαν γραμμὴν, ὡς τὸ κατωτέρω σχεδιάγραμμα(α);

Παλαιότερον τὸ ὄργωμα ἐγίνετο κατὰ τὸ ἐκεί-
διον α.α.η, μετὰ τὸ ξύλινον ἄροτρον (1922-1930).

ἢ ὀργώνεται περιφερειακῶς ὡς εἰς τὸ σχεδιάγραμμα (β);

Μετὰ τὴν κρήσιν τοῦ βιδαροῦ ἄροτρον ἐγίνετο
καὶ γίνεται περιφερειακῶς κατὰ τὸ ἐκείδιον «β».

Σημειώσατε μετὰ τὸ σημεῖον τοῦ σταυροῦ, ποῖον ἐκ τῶν ὀργωμάτων τούτων (α, β) εἶναι ἐν χρήσει εἰς τὸν τόπον σας. Ἐάν ὑπάρχῃ ἄλλος τις τρόπος ὀργωματος σχεδιάσατε καὶ περιγράψατε αὐτόν.

- 5) Ἡ σπορά καὶ τὸ ὄργωμα τοῦ ἀγροῦ ἐγίνετο (ἢ γίνεται ἀκόμη) εἰς λωρίδας (δηλ. σπορές ἢ σπορίες, ντάμιες, σιασιές, μεσδράδες κ.λ.π.); Ἡ σπορά ἐγίνετο καὶ γίνεται αὐτίς,

καθὼς καὶ τὸ ὄργωμα εἰς χωρίδας, ποὺ λείπον-
ται ἐπιτοριές.

Πῶς ἐχωρίζετο ἡ λωρίς (ἡ σποριά); μετὰ αὐλακιάν;

Ἡ σποριά ἐχωρίζετο μετὰ αὐλακιάν

- 6) Ποῦ ὑπάρχει ἡ συνήθεια νὰ γίνεται ἡ σπορά τοῦ σίτου καὶ ἄλλων δημητριακῶν μόνον μετὰ σκαπτήνην, δηλ. νὰ μὴ χρησιμοποιῇται ἄροτρον; Ἐκτενέστερον εἰς τὰ ἑρμῆκα Μυριοφύτων Ἀν-
θρακῆς, ἐπείγει ἄροτρον, μετὰ εἰδικὸν εὐσπυριὸν
ἐρπαστήριον, ποὺ ἐλέγετο «πιδιέλι».

- 7) Ποιοὶ τρόποι ἢ εἶδη ὀργωματος (ἀροτριάσεως) ἦσαν ἐν χρήσει παλαιότερον (ἢ σήμερον). Δηλ. ἡ διάνοιξις τῶν αὐλάκων μετὰ τὸ ὑνί: καθέτως, πλαγίως, βαθιὰ κλπ. Παλαιότερον ἢ διάνοιξις
τῶν αὐλάκων ἐγίνετο μετὰ τὸ ὑνί καθέτως καὶ εἰς
βάθος μέχρι 0,15μ. Σήμερον γίνεται κατὰ τὴν
αὐτὴν διεύθυνσιν, ἀλλ' εἰς μεγαλύτερον βά-
θος, ἤτοι 0,25-0,30μ.

Εἰς ποῖα ὀργώματα (σποράς) γίνεται χρῆσις τῶν τρόπων τούτων
ἢ ἄλλων.

γ) Ἀροτριάσεις (ὀργώματα) τοῦ ἀγροῦ πρὸ τῆς σποράς :

- 1) Διὰ τὴν σπορὰν δημητριακῶν. Πόσα ὀργώματα ἐγίνοντο (ἢ γίνονται) καὶ πότε, δηλ. κατὰ ποίαν χρονικὴν περίοδον. Πῶς λέγονται (ὀνοματολογία) τὰ ὀργώματα αὐτά π.χ. καλλουργία, διβόλισμα, γύρισμα κλπ. *Διὰ τὴν σπορὰν τῶν δημητριακῶν γίνονται 1-2 ὀργώματα, ἀπὸ τοῦ λίου μέχρι Σεπτεμβρίου καὶ γέγονται «ἀλέτρια»..... π.χ. πρῶτο «ἀλέτρι» διὰ τὸ πρῶτο ὄργωμα «δεύτερο «ἀλέτρι» διὰ τὸ δεύτερο ὄργωμα κ.ο.κ.*

- 2) Διὰ τὸ φύτευμα κηπευτικῶν. (Ἀπαντήσατε ὁμοίως, ὡς ἀνωτέρω)

Διὰ καλλιέργειαν ἀντικαθίσταται εἰς τὸν τόπον κηπευτικὰ, πορὰ ἐλαίωκος ἕδαφος πρὸς ἀρδέναν.

- 3) Ἐπὶ πόσα ἔτη δέον νὰ ἀφεθῇ ἀσπαρτον τὸ χωράφι, δηλ. εἰς ἀγρὰνάπαυσιν, διὰ νὰ σπαρθῇ κατόπιν σιτάρι ἢ ἄλλο δημητριακόν...
Ἐπὶ 1-2 ἔτη καὶ ἀναλόγως πρὸς τὴν καλλιέργειαν μὲν ἐνταῖον, ποὺ διαδέχεται ἐνταῖον γεωργός.

- 4) Πόσα ὀργώματα γίνονται διὰ κάθε εἶδος καλλιέργειας (σίτου, κριθῆς, ἀραβοσίτου, ψυχανθῶν, κηπευτικῶν εἰδῶν κλπ.) καὶ κατὰ ποίαν ἐποχὴν; *Διὰ τὰ ψυχανθῶν γίνονται ἐν ὄργωμα, διὰ τὸν σιτὸν γίνονται 3-6 ὀργώματα.*

- 5) Ποῖα ἐργαλεῖα ἢ σκεύη χρησιμοποιοῦνται; α) κατὰ τὴν σπορὰν. π.χ. τὸ **δισάκι** εἰς αὐτὸ περιέχεται ὁ σπόρος καὶ ἐξ αὐτοῦ λαμβανόμενος διασκορπίζεται ἐπὶ τοῦ ἐδάφους ;

Με' δισάκι καὶ ἐπὶ αὐτοῦ με' αὐτοσχέδιον βαμπούλι ἢ γεωροτενεμένον.....

β) Μὲ ποῖα γεωργικὰ ἐργαλεῖα (ἢ τυχὸν ἄλλα μέσα): 1) καθαρίζονται: τὸ ποδάρι, τὰ φτερά (παρούτια) κ.ἄ. καὶ τὸ ὑνὶ κατὰ τὴν ἀροτριάσιν (ὀργωμα, ἀλέτρισμα, κάμωμα κλπ.) ἀπὸ τὸ χῶ-

μα ἢ τὰ χόρτα, ριζίδια, τὰ ὅποια κολλῶνται εἰς αὐτά. Μὲ ἑλλειψοειδῇ σιδηρᾶν ράβδον, ἢ ὅποια ἔχει τοποθετηθῇ εἰς τὸ ἐν ἄκρον τοῦ βουκέντρου ἢ μὲ ἄλλον τρόπον; *Μὲ διδηροῦν. τεμαχίσιν νεμαμένον... εἰς ὄργωρην γυνίαν, τὸ ὅποσον εἶναι προσηρμοσμένον... εἰς τὴν θάβην... τῆς φύτευσεως καὶ θερεκαί... κ. τ. ο. ι. μ. ε. ἄ. η, ὡς τὸ παλαιότερον σχῆμα.*

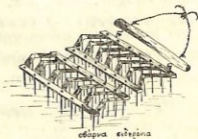
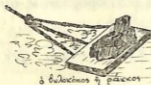
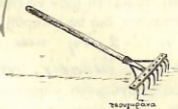
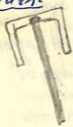
2) Γίνεται μετὰ τὸ ὄργωμα ἰσοπέδωσις τοῦ χωραφιοῦ (σβάρνισμα, διβόλισμα);

Μάστιγα καὶ θερεκαί... εὐβάρνισμα.....

3) Ἡ σκαφή μερῶν τοῦ ἀγροῦ ποῦ δὲν ἔχουν ὄργωθῇ (μὲ σκαλίδα, τσαπὶ κ. ἄ.); Νὰ γίνῃ εἰς τὴν θέσιν τῶν ὡς ἄνω (1 - 3) ἐρωτημάτων περιγραφὴ ἐκάστου ἐν χρήσει ἐργαλείου καὶ νὰ παρατεθοῦν σχεδιάσματα ἢ φωτογραφίαι. (Παρατίθενται ἐνταῦθα ἐνδεικτικῶς σχεδιάσματά τινων ἐκ τούτων).

Ἡ σκαφή μερῶν τοῦ ἀγροῦ, ποῦ δὲν ἔχουν ὄργωθῇ, ἐκτελεσθῇ μέχρι τοῦ 1930 με... εὐκαπτικόν... ἐφαρμόζον, ἀνομοιογενὲς αὐτοῦ.

Τὸ δινέει

γ) Ἐργαλεῖα διὰ σκάψιμον καὶ σκάλισμα τοῦ ἀγροῦ ἢ τοῦ κήπου· π.χ. ὁ κασμάς, ἢ τσάπα κ. ἄ. (Σημειώσατε τὸ ὄνομα, τὴν χρῆσιν

ἐκάστου καὶ παραθέσατε ἰχνογράφημα ἢ φωτογραφίαν) Διὰ.. εὐα-
 γμιον.. βυθιού.. καὶ περνώδους.. ἐδάφους.. ἐχρησιμο-
 ποιῶ.. δ.. παρμάς.. καὶ.. τό.. διμεγλ.. Διὰ.. τό.. βιά-
 λιμα.. ἢ.. τῶπα.. ἐκλήματος.. ἢ.. μεσεγγίου..

- 6) Ποῖα πρόσωπα βοηθοῦν τὸν ζευγολάτην (ἢ ζευγὰν) εἰς τὸ ὄργωμα
 καὶ πῶς καλοῦνται οἱ βοηθοὶ οὗτοι ὥς καὶ αἱ ἐργασίαι ποῦ ἐκτελοῦν
 .. Εἰς.. τό.. ὄργωμα.. ὁ.. ζευγολάτης.. δὲν.. ἔχει.. κρίαν
 βοηθῶν.. ἐργάται.. μόνοις..
- 7) Ποῖα χωράφια ἐκαλλιερгоῦντο (ἢ καλλιερгоῦνται) διὰ τὴν σπο-
 ρὰν ὀσπρίων. Πῶς ἐγένετο ἡ σπορά καὶ ἡ καλλιέργεια ἐκάστου
 εἶδους. Δὲν.. ματαγερгоῦνται, αὐτὴ.. ματαγερгоῦνται
 ὀσπρία.. εἰς.. τὸν.. τόπον, πῶς.. τοῦ.. ἀροῦ
 καὶ.. ἀματαγλήλου.. ἐδάφους..
- 8) Ποῖα χωράφια ἐκαλλιερгоῦντο (ἢ καλλιερгоῦνται) διὰ τροφὰς τῶν
 ζώων· π.χ. ρόβη, σανόν, τριφύλλι κ.ἄ. Τὰ.. πῶς.. ἀγνάκα δι' ἐν
 εἶδος.. μαύρης φαμῆς (κυννοτροφιῇ) καὶ.. τὰ.. πῶς
 γόνιμα διὰ.. ρόβη, βίτιον καὶ.. κύν.. μπιγέλι.
- 9) Πῶς ἐγένετο πρὸ τοῦ 1920 (ἢ σήμερον) ἡ καλλιέργεια τῶν γεωμή-
 λων· ἐσπέρνοντο ἢ ἐφυτεύοντο εἰς αὐλάκια ἢ πρασιῆς (βραγιῆς)
 καὶ ἄλλως. Δὲν.. ματαγερгоῦνται.. ἀνεμαθεν, διότι
 δὲν.. εὐδοκίμων.. εἰς.. τὸν.. τόπον..

Β. ΘΕΡΙΣΜΟΣ

α. Ἔργαλεῖα θερισμοῦ.

- 1) Μὲ ποῖον ἐργαλεῖον ἐθερίζοντο παλαιότερον τὰ δημητριακά.
 (Παραθέσατε τὸ ὄνομα καὶ ἰχνογράφημα ἢ φωτογραφίαν αὐτοῦ)

δραπάνι ὀδοντωτό

Εἶναι ἐν χρόνῳ ἐν εἶδος.

δρεπανιού, που ζήνται

№ 66 а. 1, 108. 100000.

2) Μὲ δρέπανα ἢ μὲ ποῖα ἄλλα ἐργαλεῖα (π.χ. κόσσοις) θερίζοντο (ἢ θερίζονται) τὰ χάρτα (π.χ. τὸ τριφύλλι κλπ.) διὰ τροφήν τῶν ζώων· (βλ. παράδειγμα εἰς τὴν κατωτέρω εἰκόνα).....

Τὰ χόρτα δερμυνεαί
 μέ, δρεπάμ' ὥπου
 νόσσεας, ὡς ἡ ἀνω-
 γέρω βχεδιδιδεύει.

3) Ἡ λεπίς (δηλ. ἡ κόψη) τοῦ δρεπανιοῦ ἢ ἄλλου θεριστικοῦ ἐργαλείου ἦτο ὁμαλὴ ἢ ὀδοντωτή; (Σχεδιάσατε αὐτήν).....

...Οφθαλμ.

4) Πῶς ἦτο κατεσκευασμένη ἡ χειρολαβή του· (σχεδιάσατε ἢ φωτογραφήσατε αὐτήν). Ὁ σιδηροῦς σκελετὸς πῶς ἐλέγετο; *Fig. 1*

Η χειρολαβή. ἦτο. ξυγόνη. πυλινδριότη. με.
 υποδοχή. εἰς. τὴν. ἐποίαν. ἑτέρα. ἐλε. πη. ἄνω
 τὸ. δεξ. ἄνω. τὸ. δρεπ. ἄνω. 0,25μ
 καὶ. πλάτος. 0,05μ. — 12 —

- 5) Ποῖος κατεσκεύαζεν αὐτὰ τὰ θεριστικά ἐργαλεῖα (π.χ. τὰ δρεπάνια κ.ἄ.) *Εἰς Ἀν. Θράκην κατεσκευάσαν οἱ Ἀρμένιοι σιδηροπλοῖ τῆς Ραιδεσίου. Ἐξαῦθα κατασκευάσθηκαὶ ἀπὸ σιδηροπλοῖς πόλεις Παγναδᾶ.*
- 6) Ἦτο παλαιότερον (ἢ εἶναι ἀκόμη) ἐν χρήσει καὶ ὁ θερισμὸς μὲ τὰς χεῖρας, δηλ. δι' ἐκρίζωσεως καὶ ὄχι διὰ κοπῆς τῶν δημητριακῶν ἢ ὀσπρίων (π.χ. τῆς κριθῆς, τῶν ρεβιθῶν) ἢ τροφῶν τῶν ζώων (τῆς ρόβης κλπ.) *Ὁ θερισμός... δι' ἐκρίζωσιν... εἶχε ἐν χρήσει καὶ ἐξήμερον... διὰ τὰ ρεβίδια, τὴν φαιὴν καὶ τὴν ρόβην.*

β. Θερισμὸς τῶν δημητριακῶν.

- 1) Εἰς ποῖον ὕψος ἀπὸ τοῦ ἐδάφους ἐθερίζοντο (ἢ θερίζονται) μὲ τὸ δρεπάνι ἢ ἄλλο κοπτερόν μέσον ὁ σῖτος, ἡ κριθή, ἡ βρώμη, ἡ σίκαλις κλπ. *Ὁ σῖτος, ἡ κριθή καὶ ἡ βρώμη ἀνέμαδον θερίζονται ὡς ὕψος 0,15-0,20 μ. ἐπὶ τῷ ἐδάφει. ὡς ὕψος 0,35-0,45 μ. ἀπὸ τοῦ ἐδάφους.*
- 2) Οἱ σταχύες ποῦ ἔμεναν (ἢ μένουσιν) εἰς τὸ χωράφι μαζί μὲ τὴν ρίζαν μετὰ τὸν θερισμὸν πῶς ἐλέγοντο (ἢ πῶς λέγονται). *Ἐλέγοντο καὶ ἔχονται ἀμπαζούτα.*
- 3) Ποῦ ἀκολουθοῦν τοὺς θεριστὰς ἄλλα πρόσωπα (γυναῖκες ἢ παιδιὰ), τὰ ὁποῖα παραλαμβάνουν ἀπ' αὐτοῦ τὰ δράγματα (δραξίς, πιάσματα, χεριές, χερόβολα) τῶν σταχύων καὶ τὰ τακτοποιοῦν ἐπὶ τοῦ ἐδάφους. Μήπως οἱ ἴδιοι οἱ θερισταὶ ἀποθέτουν ἐπὶ τοῦ ἐδάφους τὰ δράγματα; *Οἱ ἴδιοι... οἱ θερισταὶ ἀποθέτουν ἐπὶ τοῦ ἐδάφους... τὰς χερσολιές.*
- 4) Πῶς τοποθετοῦνται τὰ δράγματα (οἱ χεριές) ἐπὶ τοῦ ἐδάφους. Πολλὰ ὁμοῦ; Πόσα; Μήπως τοποθετεῖται ἕκαστον δράγμα (πιάσμα τῆς χειρὸς) χωριστά; Ὅπου τοποθετοῦνται πολλὰ μαζί, αἱ κεφαλαὶ τῶν σταχύων εὐρίσκονται πρὸς τὴν αὐτὴν κατεύθυνσιν ἢ διασταυρῶνονται. (Περιγράψατε λεπτομερῶς) *Οἱ χερσολιές (χεριές) τοποθετοῦνται πολλές μαζί, 3-4 σ. μετὰ τὰ στάχυα πρὸς τὴν αὐτὴν κατεύθυνσιν, ὡς τρόπον ὥστε νὰ ἀποτελεσθῇ ἓνα δέμας.*

5) Πῶς λέγονται τὰ τοποθετούμενα μαζί δράγματα ; Πολλαχοῦ κα-
 λοῦνται ἀγκαλιές.

Ἀνέμωθεν... χέρονται α. ἀγκαλιές.

γ. Οἱ θερισταί.

- 1) Ποιοὶ θερίζουν : ἄνδρες καὶ γυναῖκες ; Ὑπῆρχον (ἢ ὑπάρχουν)
 θερισταί, οἱ ὅποιοι ἤρχοντο ὥς ἐπαγγελματῖαι δι' αὐτὸν τὸν
 σκοπὸν ἀπὸ ἄλλων τόπων καὶ ποῖον ; Ἀπὸ τοῦ 1922-1950

Ἐστέριον ἄνδρες ἢ γυναῖκες ἐκτόπου ἢ ξένοι ἀπὸ τῆς
 γιτοινιάς, κωρία, Σοχόν, Ὁρεά, Βερτίβω. Ἀπὸ τοῦ
 1950 ἄνδρες ἢ γυναῖκες θερίζουν τοὺς ἰδιωμαίους τῆς
 Βιταφρούς, διότι δὲν προέρχονται ξένοι.

- 2) Πῶς ἡμείβοντο οὗτοι με ἡμερομίσθιον (μεροκάματο) ἢ κατ'
 ἀποκοπὴν (ἐξοκτῆς). Ποία ἦτο ἡ ἀμοιβή εἰς κρήμα ἢ εἰς
 εἶδος ; Τὸ ἡμερομίσθιον ἦτο μετὰ παροχῆς φαγητοῦ ἢ ἀνευ
 φαγητοῦ ; (Παραθέσατε μετὰ τὰς πληροφορίας καὶ τὴν σχετικὴν
 εἰς τὸν τόπον σας ὀνομασθολογίαν). Οἱ ξένοι θερίζοντες
 ἡμείβοντο με μεροκάματο καὶ ἐπανιώς ἐρχα-
 τὰβία. Ἡ ἀμοιβή ἦτο εἰς κρήμα καὶ
 ἐπανιώς εἰς εἶδος (δουμ. κρηνοί). Τὸ μεροκά-
 ματο ἦτο πάντοτε μετὰ παροχῆς φα-
 γητοῦ, ἐνῷ ἡ ἐρχοτάβια μετὰ ἢ ἀνευ φαγη-

- 3) Οἱ ἄνδρες ἢ αἱ γυναῖκες ἔφερον τι εἰς τὰς χεῖρας πρὸς προφύ-
 λαξιν, ἰδίᾳ τῆς ἀριστερᾶς, κατὰ τὸν θερισμὸν ; Ἐπίσης κατὰ
 τὴν ἔναρξιν τῆς ἐργασίας τὴν πρώτην ἡμέραν περιεβάλ-
 λοντό τι εἰς τὴν μέσην τοῦ σώματος διὰ νὰ μὴ αἰσθάνωνται
 κόπωσιν (δηλ. νὰ μὴ πονῇ ἡ μέση των) ;

Ἄνδρες καὶ γυναῖκες φέρουν ἀνέμωθεν
 εἰς τὴν ἀριστεράν, χεῖρας, πρὸς προφύ-
 λαξιν, ξυλίκην, χειροδύμην, μασθουμέ-
 νην α. παθαμαραία.

4) Ἐδίδετο (ἢ δίδεται) προσοχή ὡς πρὸς τὴν ἡμέραν τῆς ἐβδομάδος ἢ τοῦ μηνὸς καθ' ἣν πρέπει νὰ ἀρχίσῃ ὁ θερισμός ; *Μόλις δια-
ὡς πρὸς τὴν ἡμέραν. Ἀποφεύχεται ἐπιμελῶς
ἐνέκαθεν ἢ ἐνάρξεις τοῦ θερισμοῦ τὴν τρίτην.*

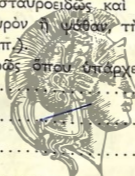
5) Ἐτραγουδοῦσαν (ἢ τραγουδοῦν) κατὰ τὸν θερισμὸν σχετικὰ τραγούδια ; Καταγράψατε αὐτά.

*Εἰς τὸ χωρίον ἡμετέριον, τῆς ἑπαρχίας Μυ-
ριοφύτου, τῆς Ἀνατολικῆς Θράκης, ἐτραγου-
δοῦσαν τὰ ἑξῆς τραγούδια:*

6) Ποῦ τὴν τελευταίαν ἡμέραν τοῦ θερισμοῦ, προτοῦ τελειώσουν, ἀφήνουν εἰς τὸ χωράφι ἓνα μέρος αὐτοῦ ἀθέριστον. Τί κάμνουν τοὺς στάχυν πού μένουν ἀθέριστοι ; (Εἰς τινὰς τόπους θερίζουν τὸ μέρος αὐτὸ σταυροειδῶς καὶ μὲ τοὺς ἀποκοπέντας στάχυν πλέκουν σταυρὸν ἢ ψάθαν, τὴν ὁποίαν τοποθετοῦν εἰς τὸ εἰκονοστάσι κλπ.)

Περιγράψατε λεπτομερῶς ὅπου ὑπάρχει σχετικὸν ἢ ἄλλο τι ἔθιμον.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

δ. Τὸ δέσιμον (δεμάτιασμα) τῶν σταχύων.

1) Πότε ἐγίνετο τὸ δεμάτιασμα, ἥτοι τὸ δέσιμον, τῶν θερισμένων σταχύων. Ποίαν ἡμέραν ; Ἀμέσως μετὰ τὸν θερισμὸν ; Τὸ ἐσπέρας ἢ μήπως ἔπρεπε νὰ μείνουν οἱ στάχυες εἰς τὸν ἥλιον πρὸς ξήρανσιν καὶ ἐπὶ πόσον χρόνον ; *Εἰς Ἀνατ. Θράκην,
τὸ δέσιμον ἐγίνετο μόλις ἐνυπνιούτο τὸ
δεμάτι, δηλαδὴ ἀμέσως. Ἐνκαῶδα τὸ δέσι-
μον γίνεται μετὰ τὸ πέραν τοῦ θερισμοῦ
ἐκαστῆς χωρίδος, πού λέγεται « τσιμὶν ».*

- 2) Πώς ἐγίνετο τὸ δεμάτιασμα ; Ποῖος ἔδενε τοὺς στάχους καὶ ποῖος τοὺς μετέφερε καὶ τοὺς παρέδιδεν ὡς χεριές, ἀγκαλιές ; Πῶς ἐδένοντο· μὲ κοινὰ σχοινία, μὲ σχοινία κατεσκευασμένα ἀπὸ βελονοειδεῖς θάμνους, π.χ. βροῦλα, σπάρτα κλπ. Κατὰ τὸ δέσιμον τῶν δεματιῶν μήπως ἐχρησιμοποιεῖτο καὶ ἐργαλεῖόν τι ; Περιγράψατε λεπτομερῶς τὴν ἐργασίαν ταύτην μετὰ παραθέσεως σχετικῶν σχεδιασμάτων ἢ φωτογραφιῶν.....

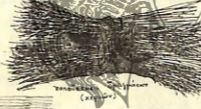
Τοὺς στάχους, ποὺ ἐμυνο εἰς ἀγκυλίσκους.
ἔδωκεν βυγῆδως οἱ ἄνδρες, μὲ δεσίματα.
ἀποτέλουμένα ἀπὸ 15-20 βιγέλης τοῦ θρι-
φοεικὸν δημηγριανοῦ, ποὺ ἔχοντο δεμα-
τιὰ. Κατὰ τὸ δέσιμον ἐχρησιμοποιεῖτο τὸ
προκατασκευαστὸν τῇ ἀριστερῇ χειρὶ ξύλι-
νον κ. χειρόντιον, τὸ ἐποίησεν διὰ τὸν λόγον.
αὐτὸν κατέλυσεν ἐν ὁξὺ νεμαρμένον ἄ-
νθρωπον.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΑΝ

τὸ δεματιῶν

ἡ παλαμαριά

- 3) Τὰ δεμάτια μετὰ τὸ δέσιμον ἀφήνοντο εἰς τὴν ἰδίαν θέσιν ἢ συνεκεντρώνοντο εἰς ὠρισμένον μέρος τοῦ θερισμένου ἀγροῦ ; Πόσα δεμάτια συνεκεντρώνοντο ἐκεῖ καὶ πῶς ἐτοποθετοῦντο ;

Τὰ δεμάτια ἀκέως μετὰ τὸ δέσιμον συνεκεντρώνοντο ἀνέμωθεν εἰς μέρος τοῦ ἀγροῦ καὶ ἐτοποθετοῦντο ἀπὸ 13, εἰς περὶ 15, σταυροειδῶς, δηλαδὴ μὲ τοὺς στάχους εἰς τὸ βυγῆδιον τοῦ κέντρου τοῦ σταυροῦ διὰ τὴν βέλτερον εἰς περίπτωσιν βροχῆς. Οἱ ὅμοιοι αὗτοι 5-10 ἐν συνεχείᾳ σχημα-
τιζομένην.

ε. Συγκομιδὴ τῶν γεφυρῶν. Τίθουν συρὰν καὶ γέρονται αὐ-
τοὶ.

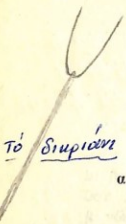
- 1) Ἀπὸ ποτε ἤρχισεν ἡ καλλιέργεια τῆς πατάτας εἰς τὸν τόπον σας ; Δὲν καλλιεργῆται εἰς τὸν τόπον

Πότε γίνεται ἡ σπορά ἢ τὸ φύτευμα αὐτῆς.....

- 2) Πῶς ἐγίνετο (ἢ γίνεται) ἡ ἐξαγωγή (βγάλισμο) τῶν γεωμήλων ἀπὸ τὸ χωράφι ; Μὲ σκαπάνην, μὲ ἄροτρον ἢ μὲ ἄλλον τρόπον. Περιγράψατε τὸ σχῆμα τῆς σκαπάνης, τοῦ ἄρότρου κλπ. παραθέτοντες καὶ σχετικὸν σχέδιον αὐτῶν ἢ φωτογραφίαν.....

στ.' Συγκομιδὴ τοῦ σανοῦ.

- 1) Ἐσυνηθίζετο παλαιότερον ἡ διατροφή τῶν ζώων κατὰ τὸν χειμῶνα μὲ ξηρά χόρτα (π.χ. σανόν, τριφύλλι, βίκον). Ἐάν ναι, περιγράψατε πῶς ἐγίνετο ἡ καλλιέργειά του, ἔπειτα ἡ κοπή, ἡ ξήρανσις καὶ ἡ φύλαξις αὐτοῦ. Μάγειρα .. μέ. βίμον
καὶ μαύρην θουρήν. Ξηραίνεται τὸν Ὀκτώβριον ἢ Νοέμβριον. Θερίζονται μέγας δέβουτ μαρπό με δρεπάνει (μάϊου).
3-4 ἡμέρας μὲν τὸν θειρόμεν ἀναποδεγρίζονται,
ἡλίζονται καὶ ἀφ' οὗ στεγνύουσιν κατὰ μετὰ
φέρονται πρὸς φύλαξιν εἰς τὴν ἀποθήκην.
- 2) Πότε θερίζετο ὁ σανὸς καὶ μὲ ποῖον ἐργαλεῖον (δρέπανον, κόσσαν κ.ἄ.). Ἐπείρετο ἀπὸ 1-20 Μαΐου με δρεπάνον ἢ κόσσαν, ὅταν τὸ ἐπέφερε ἡ δμασίτης τοῦ ἐδάφους.
(Παραθέσατε καὶ σχεδιάσματα ἢ φωτογραφίας).....
Ἡ χρησιμοποιοῦμένη κλέσα εἶναι ἀκριβῶς ὁμοία με ἐκείνη τοῦ σχεδίου ἐλ. σελίδα (12) τοῦ παρόντος.
- 3) Ζήρανσις τοῦ χόρτου καὶ δέσιμον. Ποῖα ἐργαλεῖα ἐκρησιμοποιοῦντο ; (Παραθέσατε μετὰ τῆς περιγραφῆς καὶ τὴν σχετικὴν τοπικὴν λαϊκὴν ὀνοματολογίαν, ὡς καὶ σχεδιάσματα καὶ

Τὸ διυρίανι

φωτογραφίας) Ἡ ξήρακκεις τοῦ σατοῦ (βίμου, φαιῆς) γίνεται εἰς τὸν ἀγρόν. Χρησιμοποιεῖται πρὸς τοῦτο τὸ «διυρίανι» διό τὸ χύρισμα καὶ τὸ φόρτωμα εἰς τὸ κάρρον. Τὸ κάρρον εὐνήθως μεταφέρεται εἰς ἀποθήκην χωρὶς νὰ δεθῇ (χύδῃ).

Γ. ΑΛΩΝΙΣΜΟΣ

α. 1) Μεταφορὰ τῶν δεματιῶν πρὸς ἀλωνισμόν. Συνεκεντρώνοντο πρὸς τοῦτο ἐπὶ τόπου εἰς τὸ χωράφι ἢ μετεφέροντο εἰς ἄλλην θέσιν, π.χ. εἰς τὸ ἀλώνι, εἰς τὴν αὐλὴν τοῦ σπιτιοῦ κτλ.
Μετεφέροντο ἀπὸ τοὺς ἀγρούς καὶ συνεκεντρώνοντο εἰς ἀριεμένην τοποθεσίαν, ὅλγον ἔξωθεν τοῦ χωρίου, παλαιμένην ἀλώνι.

2) Πῶς καλεῖται ὁ χώρος ὅπου τοποθετοῦνται τὰ πρὸς ἀλωνισμόν δεμάτια. Εἰς τινὰς τόπους λέγεται: θεμωνοστάσι, θεμωνιά, θεμωνιάστρα, κλπ. Πῶς γίνεται ἡ τοποθέτησις εἰς σωρόν; Ὑπάρχει καθωρισμένος τρόπος τοποθετήσεως; *Ναι.*
Τὰ δεμάτια τοποθετοῦνται εἰς κύκλον ἀκτίνας 2-3 μ. μετὰ τοὺς εὐχέας πρὸς τὸ ἐσωτερικὸν τῆς δεμιωρίας. Τὸ ὕψος τῆς θεμωνίας εἶναι 2-4 μ.

3) Ὑπῆρχεν ἀνέκαθεν εἰς τὸν τόπον σας ἀλώνι διὰ τὸν ἀλωνισμόν τῶν δημητριακῶν; Μήπως ἐγένετο παλαιότερον ὁ χωρισμός τοῦ καρποῦ (τοῦ γεννήματος) ἀπὸ τὰ ἄχυρα εἰς ἄλλον χώρον, δηλ. ὄχι εἰς τὸ ἀλώνι;
α) Μάλιστα ὑπῆρχεν ἀλώνι.
β) ὄχι. Δὲν ἐγένετο χωρισμός.

4) Ποῦ κατεσκευάζετο (ἢ κατασκευάζεται) τὸ ἀλώνι. Ἐντὸς τοῦ συνοικισμοῦ, εἰς τὴν αὐλὴν τῆς οἰκίας ἢ ἔξω τοῦ χωρίου; Εἰς ποίαν θέσιν; *Τὸ ἀλώνι κατεσκευάζετο πλησίον καὶ πέραν τοῦ χωρίου. εἰς παλαιὰν δι' ἑνὰ ἑκατόν χωρὸν, θέειν.*

- 5) Τὸ ἀλώνι ἀνήκει εἰς μίαν μόνον οἰκογένειαν ἢ εἰς περισσοτέρας ;
ἐὰν τοῦτο ἀνήκη εἰς πολλές οἰκογενείας, πῶς γίνεται ἡ χρῆ-
σις του, δηλ. μὲ ποίαν σειρὰν καὶ ἐπὶ πόσον χρόνον ;

Τὸ ἀλώνι ἀνήκει εἰς μίαν οἰκογένειαν.

- 6) Ἀπὸ πότε ἀρχεται τὸ ἀλώνισμα καὶ πότε λήγει ;

Ἀρχεται ἀπὸ 15. ἰουλίου καὶ λήγει 15. Σεπτεμβρίου.

- 7) Εἶδη ἀλωνιῶν (ἀναλόγως τῆς κατασκευῆς των)· π.χ. χωματά-
λωνο (μὲ δάπεδον ἐκ χώματος)· πετράλωνο (μὲ δάπεδον
ἐστρωμένον μὲ πλάκες).

(Περιγράψατε τὴν κατασκευὴν ἐκάστου καὶ παραθέσατε σχε-
διάσμα ἢ φωτογραφίαν αὐτοῦ)

Ὅρα προεβλήθη Β΄

- 8) Πῶς ἐπισκευάζεται τὸ ἀλώνι ἐκαστον ἔτος πρὸ τῆς ἐναρξέως τοῦ
ἀλωνισμού· (π.χ. τοῦ χωματάλωνου· καθαρισμός αὐτοῦ καὶ
ἐπάλειψις τοῦ δαπέδου καὶ τοῦ γύρου τοιχώματος, ὅπου υπάρ-
χει, μὲ πηλὸν ἐκ χώματος ἢ συνήθως διὰ μείγματος κόπρου βοῶν
καὶ ἀχύρων). *κατ' ἀρχὴν καθαρίζεται ἀπὸ βλάβων*

*τοὺς λείδους καὶ βαρύνεται μὲ ἐσώθρον.
Ἀποξοῦθαι καθαρίζεται καλῶς καὶ ἐν συνεχείᾳ
καλύπτεται μὲ λεπτὸν στρώμα ἀχύρου. Ἀμέσως
πακύνεται μὲ κυλινδρὸν ἢ κυλινδρὸν λείδων βάρους
200-300 κιλῶν, τοῦ ῥιζοῦ ἀχίου βαρύνεται. Μικρὰ
τὸ πᾶν πᾶσι ἀπὸ τῶ ἀλώνι εἶναι ἐτοιμὸν πρὸς χρῆσιν.*

- 9) Ἡ ὥς ἄνω προετοιμασία τοῦ ἀλωνιοῦ καὶ ἡ ἐναρξίς τοῦ ἀλωνι-
σμοῦ γίνεται ὠρισμένην ἡμέραν καὶ ὥραν ;

Ὁχι

- 10) Πῶς γίνεται ἡ τοποθέτησις εἰς τὸ ἀλώνι τῶν δεματιῶν, ὅπου
ὑπάρχει ἀλωνόστυλος, ὥς καὶ τὸ ἀπλωμα τῶν σταχυῶν πρὸς ἀλω-

νισμόν ; Περιγράψατε τὸν τρόπον τοῦτον ἢ οἷονδήποτε ἄλλον.
*Σχηματίζονται με 10 δεμάτια ἕνας πυλινὸς τομῆς
 με τοὺς βιάχεις πρὸς τὸ πέντρον τοῦ ἀλώνιου.
 Ἐπ' αὐτὸν δεματίζονται αὐτῶν τοποθετοῦνται ἄλλα
 δεμάτια, ἀλλὰ με τοὺς βιάχεις καὶ ἀντίθετον
 καὶ ὑποδυναίν, μέχρις ὅπου σφωρῇ δόρυληρη ἢ
 ἐπιφάνεια τοῦ ἀλώνιου.*

11) Πῶς γίνεται τὸ ἀλώνισμα τῶν σταχύων διὰ τῆς χρησιμοποιοῦ-
 ῆσεως ζῶων (βοῶν, ἵππων κλπ.).

α) Ἀλώνισμα πρὸς ἀχυροποίησιν τῶν σταχύων διὰ τῆς καταπατή-
 σεως αὐτῶν ὑπὸ περιφερόμενων ζῶων (βοῶν, ἵππων κλπ.).
 Πολλοῦ τοποθετεῖται πρὸς τοῦτο καθέτως εἰς τὸ μέσον τοῦ ἀλώ-
 νιου ξύλινος στῦλος, ὕψους δύο μέτρων (καλούμενος στηγερὸς
 στρούλουρας, δουκάνη, βουκάνη κ.α.), ἀπὸ τοῦ ὁποίου ἐξαρτῶν-
 ται σχοινία, ὡς εἰς τὸ ἀνωτέρω σχεδιαγράφημα, διὰ νὰ συγκρατοῦν-
 ται ἀπὸ τὸ ἕτερον ἄκρον τῶν τῶν ζῶα, ὥστε νὰ περιφέρωνται κυκλι-
 κῶς, «νὰ ἔρχονται γῦρες», καὶ αὐτῶ νὰ κόβουν τὰ στάχυα.....

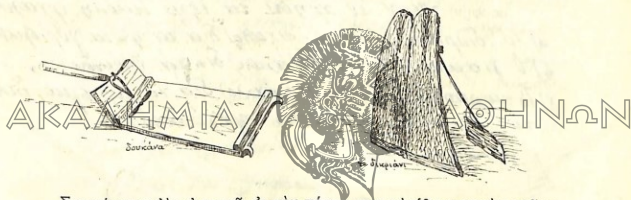
*Τὸ ἀγόνισμα τῶν σταχύων ἐγίνετο διὰ χρη-
 σιμοποιήσεως βοῶν ἢ ἵππων, καὶ ἐμινοντο
 κυκλικῶς καὶ ἐλευθέρως διὰ τῆς προτροπῆς*

*τοῦ ἀγωνιστοῦ, ἔκρινε προδόνειος τινὸς ἐπ' αὐτόν.
 Τροπὸν ἐνέθηκον οἱ βιάχοι τοῦ κυρίου (ἢ κισσεριῶ).*

β) Πῶς ζεύονται οἱ βόες, τὰ ἄλογα κλπ. διὰ τὸν τρόπον τοῦτον τοῦ
 ἀλωνισμού. Πῶς συνδέεται τὸ σχοινί ἀπὸ τὸν κάθετον ἀλωνό-
 στυλον με τὰ ζῶα; (Εἰς τινὰς τόπους δένεται τὸ σχοινί εἰς θηλειάς,
 αἱ ὁποῖαι περιβάλλουν τὸν λαιμόν τῶν ζῶων. Εἰς ἄλλους τόπους
 εἰς τὸ ἀλώνισμα διὰ τοῦ τρόπου τούτου δὲν ὑπάρχει στῦλος εἰς τὸ
 μέσον τοῦ ἀλωνιοῦ. Τὰ ἀλωνίζοντα ζῶα περιφέρονται συνδεδε-
 μένα εἰς σειρὰν διὰ σχοινίου, τὸ ὁποῖον σχηματίζει θηλειὰς περὶ τὸν
 λαιμόν ἐκάστου ζῶου. Περιγράψατε ὅπου ὑπῆρχεν (ἢ διατηρεῖται
 ἀκόμη) ἀλωνισμὸς κατὰ τὸν ἕνα ἢ τὸν ἄλλον τρόπον, παραθέτον-

τες καὶ σχετικὰς φωτογραφίας ἢ ἰχνογραφήματα). *Δύο-τετράγωνα ἄλλα. προεξέχοντα τὸ ἐν μὲν τὸ ἄλλο ἐν μίαν εἰρὰν. Τὰ πρὸς τὸ ἔξω μῶς δύνανται ἐξωτερικῶς διὰ... ὀρεινῶν (χαλινάρια) προεξέχοντα τὰ παλαιὰ νεκὰ ἢ εἰρὰ τῶν μῶν ἐντὶ ὅπου ἐπιθυμῇ ὁ ἀγωνιστής*

- γ) Ποῦ ἀντὶ τοῦ ἁλωνισμοῦ διὰ τῶν ποδῶν χρησιμοποιεῖται καὶ μηχανικὸν ἁλωνιστικὸν μέσον· π. χ. χονδρὴ ἐπιμήκης σανὶ εἰς ἓν τεμάχιον ἢ δύο, προσαρμοζόμενα. Αὕτη ὠπλισμένη εἰς τὴν κάτω ἐπιφάνειαν διὰ κοπτερῶν μεταλλίνων ἐλασμάτων ἢ ἀποσχίδων σκληροῦ λίθου ἐξαρτᾶται ἐκ τοῦ ζυγοῦ ἐξευγμένων ζώων, σύρεται δ' οὕτω κυκλικῶς ἐντὸς τοῦ ἁλωνίου ἐπὶ τῶν ἐστρωμένων σταχύων διὰ τὸν ἁλωνισμόν των.

Σημειώσατε, ἂν ἀπαντᾷ εἰς τὸν τόπον σας τὸ ἁλωνιστικὸν τοῦτο μηχανήμα ἢ ἄλλο τι, τὸ ὄνομα αὐτοῦ (π. χ. δουκάνα, δικριάνι, βωλόσυρος), περὶ τῆς κατασκευῆς του, τὸ σχῆμα καὶ τὰς συνήθεις διαστάσεις. Ἀπὸ ποῦ τὸ ἐπρομηθεύοντο παλαιότερον καὶ σήμερον. Ἐπίσης πῶς γίνεται ἡ χρῆσις του καὶ διὰ ποῖα δημητριακά. Ἠλωνίζοντο (ἢ ἁλωνίζονται) ὅλα τὰ δημητριακά με ἁλωνιστικὸν μηχανήμα; Μήπως π.χ. ἡ κριθή καὶ τὰ ὄσπρια (κουκκιά, ρεβίθια κ.ἄ.) ἥλωνίζοντο διὰ τῶν ποδῶν ζώων ζευγνομένων καὶ περιφερομένων ἐπὶ τῶν σταχύων τούτων; *Ὅσοι οἱ ἄλλοι καίτοι μοι*

ταῦ χωρίου, ἐνέμαθον, ἁλώνισαν δι' ἁγωνιστικοῦ μέδου ἐν χονδρῆς ἐπιμήκους φανίδος εἰς δύο τεμάχια ἐκτεταμένα, μήκους 2 μ. καὶ πλάτους ἀπὸ 1 μ. (πίσω) ἕως 0,30 μ. (ἐμπρός), καλουμένων «στουμάνη».
Αὕτη ἦτο ἐπιμήκης εἰς τὴν κάτω ἐπιφάνειαν διὰ κοπτερῶν ἀποσχίδων ἐκχυροῦ λίθου. Τὴν τελευτῶν ἐπρομηθεύοντο (21) ἐξ Ἀσιαθ. θρόνου ἀπὸ τῶν πόλιν Ραιδεβίων, ἔνταῦθα ἀπὸ τῶν Σεββαλονίτην.

δ) Ἀπὸ ποίαν ὥραν τῆς ἡμέρας ἀρχίζει ὁ ἀλωνισμός, κατὰ ποίαν δὲ διακόπτεται διὰ τῆς ἐπαναληφθῆ τὴν ἐπομένην. ;

α) ἀγωνισμός... ἀρχίζει ἀπὸ τῆς Ἀνακοῆς. γὰρ
ἡλίου. καὶ διακόπτεται τὴν 5^{ην} ἀπογευ-
ματινὴν.

12) Ποία ἄλλα ἀλωνιστικὰ ἐργαλεῖα εἶναι ἐν χρήσει; (Εἰς τινὰς τόπους χρησιμοποιεῖται ἐπίμηκες ξύλον, τὸ ὁποῖον, καλούμενον διχάλι, δικούλι, δουκράνι κλπ., ἔχει τὸ ἄκρον ὀδοντωτὸν ὑπὸ τὴν κατωτέρω μορφήν): Ἡσάν. ἐν. χρήσει. τὰ. ἐξ. τῆς. ἀνάγκης. ἐργαλεῖα.

α) τὸ. διουριάνι. (ξύλινον - διχάλι) διὰ. τὰ. πρῶτα. γυρίσματα.
β) ὁ. γιαμπάς. (ξύλινον - ἐξάγων) διὰ. τὰ. ἐπόμενα.
γ) τὸ. καρποζόλι. (ξύλινον - τετραγώνον) διὰ. τὰ. γυρίσματα. εἰς
τὰ. τελευταῖα. ἔχονται. γὰρ. ἄκρον.

ὁ γιαμπάς

τὸ καρποζόλι.

13) Κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ ἀλωνισμοῦ ὁ γεωργὸς μὲ τὸ διχάλι ἢ τὸ δικράνι, ἐρχόμενος γύρω εἰς τὸ ἀλώνι, ρίπτει ἐντὸς τοῦ κύκλου τὸν ὁποῖον διαγράφουν τὰ ζῶα ἢ τὸ ἀλωνιστικὸν μηχανήμα τοὺς ἀκό-
πους στάχυν ;

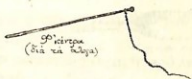
Μὲ. τὸ. διουριάνι.

ὡς. ἐνάντι.

14) Ἦτο ἐν χρήσει εἰδικὴ ἀλωνόβεργα διὰ τὴν ὁδήγησιν καὶ τὸ κτύ-
πημα τῶν ζῶων ; (Ἐν Κρήτῃ λέγεται αὕτη βουκέντρι· ἀλλαχοῦ
φ' κέντρα). Πόσον μῆκος εἶχε καὶ ποία ἡ κατασκευὴ τῆς ; (Σχε-
διάσατε τὴν ράβδον αὐτὴν). (Βλέπε κατωτέρω εἰκόνα).

Ἦτο. ἐν. χρήσει. ἰδιωτὴ. ἀλωνόβεργα. μήκος. 2,50
καὶ. ἐμάζωτο. βουκέντρα. ὡς. εἰς. τὰ. σχέδια.
τῆς. παρατηγῶρον. εἰκόνας. Ἡ. βουκέντρα. τῶν. ἱππῶν.
ἐλέγχο. ναυτεῖνι.

- 15) Πώς λέγεται ἡ ἐργασία τοῦ ἀλωνίσματος ἐνὸς ἀπλώματος, δηλ. ἐνὸς στρώματος σταχύων ἐντὸς τοῦ ἀλωνιοῦ. (Ἐν Κρήτῃ καλεῖται δούλα). Πόσαι στρώσεις (δηλ. ἀπλώματα) σίτου, κριθῆς, βρώμης κλπ. ἤλωνίζοντο καθ' ἡμέραν *Ἡ ἐργασία τοῦ ἀλωνίσματος ἐνὸς ἀπλώματος σταχύων ἐτίθετο « 2 βρώμης ».*
εἰς μίαν ἡμέραν ἤλωνίζοντο 1-2 βρώμεις...

- 16) Πώς λέγονται οἱ ἀλωνισθέντες στάχυες, προτοῦ λιχνισθοῦν διὰ τὰ ἀποχωρισθῶν τὰ ἄχυρα ἀπὸ τὸν καρπὸν ; (ἐν Κρήτῃ : μάλαμα)
οἱ ἀλωνισθέντες στάχυες ἐτίθετο « λαμνί »...

- 17) Ποιοὶ ἀλωνίζουν : ὁ ἴδιος ὁ γεωργὸς με ἰδικά του ζῶα ἢ ὑπῆρχον (ἢ ὑπάρχουν ἀκόμη) εἰδικοὶ ἀλωνισταὶ (ἐν Αἰτωλίᾳ : βαλμάδες, δηλ. τσοπάνηδες, καλούμενοι ἀλωναραῖοι καὶ ἀγωγιάντες), οἱ ὅποιοι εἶχον βοδία ἢ ἄλλα καὶ ἀνελάμβανον τὸν ἀλωνισμόν.

Ἀλώνισαν ἀνέμασαι εἰς ἴδιον οἱ γεωργοὶ με τὰ ἰδικά των ζῶα

- 18) Πλὴν τοῦ μέσου τούτου με ζῶα καὶ με ἀλωνιστικὸν ἐργαλεῖον ὑπῆρχον παλαιότερον εἰς χρῆσιν ἄλλα μέσα χωρισμοῦ τοῦ καρποῦ ἀπὸ τοὺς στάχυν· π.χ. τὸ κοπάνισμα αὐτῶν με χονδρὸν ξύλον (τὸν κόπανον) ἢ με ἄλλον τρόπον ; (βλ. κατωτέρω ἐν σελ. 26 εἰκόνα).

Δὲν ὑπῆρχον ἄλλα μέσα χωρισμοῦ τοῦ καρποῦ ἀπὸ τοὺς στάχυν.

- 19) Ὁ κόπανος οὗτος πῶς ἐλέγετο· ἐκ ποίου ξύλου κατεσκευάζετο· πόσον μῆκος καὶ πάχος εἶχε καὶ ποῖον τὸ σχῆμά του ;

- 20) Τὸ κοπάνισμα τῶν σταχύων ἐγένετο εἰς τὸ ἀλώνι ἢ εἰς τὴν αὐλήν;
 Διὰ ποῖα δημητριακὰ ἐγένετο (ἢ γίνεται) χρῆσις τοῦ κοπάνου;
 (π.χ. φακῆς, ρεβιθίων κλπ.). *Χρῆσις τοῦ κοπάνου πρὸς
 δ. μακρῶν (δεξιά) ἐγένετο δι' ἀλωπεγμὴν μικρο
 ποσοτήτων ὀσπρίων (φακῆς, ρεβιθίων κλπ.).*

κόπανοι εὐραγμενοί

ξύλο καμυλωτό διὰ τὸ κοπάνημα
 μικροῦ ποσοῦ δημητριακῶν.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

Ὑπὸ πόσων καὶ ποίων προσώπων ἐγένετο· μόνον ὑπὸ τῶν μελῶν
 τῆς οἰκογενείας ἢ καὶ συγγενῶν; Ἀνελάμβανον τὸ ἔργον τοῦτο
 ἄλλα πρόσωπα ἐπ' ἀμοιβῇ; Πῶς ἐκαλοῦντο τὰ πρόσωπα αὐτά;
 Πῶς ἐγένετο τὸ κοπάνισμα τοῦτο διὰ τὰ δημητριακὰ μεγάλων
 παραγωγῶν;

*Ὁ ἀγωνιστὴς διὰ κοπάνων ἐγένετο μόνον
 ἐπὶ τῶν μελῶν καὶ οἰκογενείας.*

- 21) Ποῦ ἐτοποθετοῦντο (ἐξηπλοῦντο) οἱ στάχυες διὰ τὸ κοπάνισμα.
 Ἐγένετο τοῦτο ἀπ' εὐθείας ἐπὶ τοῦ ἐδάφους ἢ ἐπὶ ξύλου; Πόσαι
 στρώσεις (δηλ. ἀπλώματα) σταχύων ἐκοπανίζοντο τὴν ἡμέραν;
 Τὸ κοπάνισμα ἀπέβλεπε μόνον εἰς τὸν χωρισμὸν τοῦ καρποῦ ἢ

καί εἰς τὴν ἀχυροποίησιν τῶν σταχύων ; (Περιγράψατε λεπτομερῶς τὸν τρόπον τοῦτον χωρισμοῦ τοῦ καρποῦ ἀπὸ τοὺς στάχους, παραθέτοντες σχεδιαγραφήματα ἢ φωτογραφίας)

Δεν ἐκρηματοποιεῖτο τὸ κοπάνισμα διὰ τὸν ἀλμυρισμὸν τῶν δημητριακῶν

- 22) Κατὰ τὸ ἀλώνισμα διὰ τῶν ζώων, ὡς ἐπίσης καὶ διὰ τοῦ κοπάνου, ἐτραγουδοῦντο τραγούδια ; Ἐάν ναί, ποῖα ;

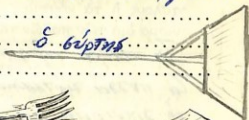
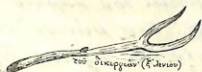
Κατὰ τὸ κοπάνισμα μήπως ἐλέγοντο εἰδικὰ ἑστιχὰ ἢ φράσεις διὰ τὸν συντονισμὸν τοῦ ρυθμοῦ τῆς ἐργασίας ; *"Οχι*

- 23) Πότε τὸ πρῶτον ἐγίνε χρῆσις ἀλωνιστικῆς μηχανῆς εἰς τὸν τόπον σας. Ποῖος τὴν ἐπρομηθεύθη (πρόσωπον, συνεταιρισμός κλπ.). (Περιγράψατε τὸν τρόπον λειτουργίας αὐτῆς) *Τὸ 1952, ἐκτελέτης αὐτῆς*

ἦταν τῆς Σουλίου καὶ ἐκτελέτης αὐτῆς

β'. Λίχνισμα

- 1) Πῶς λέγονται οἱ ἀλωνισμένοι στάχυες, ἐτοιμασμένοι διὰ τὸ λίχνισμα (ἐν Αἰτωλίᾳ : λειῶμα, ἐν Κρήτῃ : μάλαμα). Με ποῖον ἐργαλεῖον σωρεῦεται τὸ λειῶμα διὰ τὸ λίχνισμα ; πῶς λέγεται τοῦτο (εἰς Κρήτην : θρινάκι, εἰς Αἰτωλίαν καὶ Πελοπόννησον : δικριάνι, ἀλλαχοῦ : δικιργιάνι) καὶ ποῖον τὸ σχῆμα αὐτοῦ. *Οἱ ἀγνὲς βρέτοι, στάχους ξεχωρίζουν καὶ λαμβάνει καὶ ἐκτελείται μετὰ ἐιδιμόν. ἔξωθεν ἀρχαίου πού ξεχωρίζουν βρέτης.*

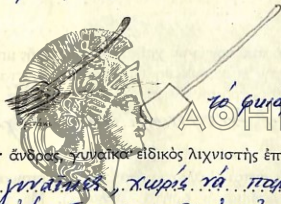
Ὁ σχηματιζόμενος σωρὸς ἔχει σχῆμα στρογγύλον ἢ ἐπίμηκες ; Προτοῦ ἀρχίσῃ τὸ λίχνισμα (ἀνέμισμα) πρὸς ἀποχωρισμὸν τοῦ ἀχύρου

ἀπὸ τὸν καρπὸν, καρφώνεται τι ἐπάνω εἰς τὸν σωρόν ; Μήπως μαχαίρι, τὸ θρινάκι ἢ ἄλλο τι ; Τί λέγεται κατὰ τὴν πράξιν ταύτην καὶ πρὸς ποῖον σκοπὸν γίνεται τὸ ἔθιμον τοῦτο.....

Ὁ ἐκπαισθέντων... σωρός... ἔχει ἐκπῆμα... σωροῦ...
χίτων... οὐδὲν μαρτυρεῖται ἐπ' αὐτοῦ.....

- 2) Μὲ ποῖον ἐργαλεῖον γίνεται τὸ ἀνέμισμα ; (Πῶς λέγεται τοῦτο : φτυάρι, θρινάκι ; Ἰχνογραφήσατε τοῦτο.. τὰ πρῶτα ἀνέμισμα γίνεται μὲ τὸ φτυάρι καὶ τὸ δεύτερον καὶ τριγυρῶ μὲ τὸ φτυάρι (ξίλινο).....

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

- 3) Ποῖος λιχνῶς (ἀνέμιζει)· ἄνδρας, γυναῖκα· εἰδικὸς λιχνιστὴς ἐπ' ἀμοιβῇ ;
... ἄνδρες καὶ γυναῖκες... χωρὶς τὰ παρίδια...
καὶ... ἀνάμνη... εἰδικὸς λιχνιστὴς ἐπ' ἀμοιβῇ...
4) Πῶς λέγονται τὰ χονδρὰ τεμάχια τῶν σταχύων, τὰ ὁποῖα μετὰ τὸ λίχνισμα παραμένουν μετὰ τοῦ καρποῦ· (εἰς τινὰς τόπους καλοῦνται : κόντυλοι, κόμπια). Πῶς ἀποχωρίζεται ὁ καρπὸς ἀπὸ τοὺς κόντυλους ἢ τὰ κόμπια ; Ποῦ συνηθίζεται νὰ γίνεται δεύτερον ἀλώνισμα διὰ τῶν ποδῶν τῶν ζώων, ὥστε νὰ ἀποφλοιωθῇ ὁ σῖτος κλιτ ;
τὰ χονδρὰ τεμάχια τῶν σταχύων γίνονται πότε πότε...
τὰ πολλὰ πότε πότε ἀποχωρίζονται τοῦ καρποῦ καὶ...
τὸ λίχνισμα μὲ τὸ δάκτυλον... ὅσα μείνουν ἀποχωρίζονται μὲ εἰδικὸν πόντον ποὺ γέρεται διρμόνι, ὡς τὸ ἐπισημασμένον ἐν τῇ βιβλῷ 27 (ἐκτὸς)
5) Πῶς γίνεται ἡ ζευῆσις τῶν ζώων διὰ τὸ δεύτερον, ὡς ἀνωτέρω, ἀλώνισμα ; Ποῦ ἀπαντᾷται τὸ ἀλώνισμα τοῦτο· πῶς λέγεται ; (Ἐν

Κρήτη: ξεβαβούλισμα και καρπολώνεμα)· διὰ ποῖα δημητριακὰ συν-
ηθίζεται τοῦτο

... Διὰ συνηθίζεσθαι δεύτερον ἀνώτερον

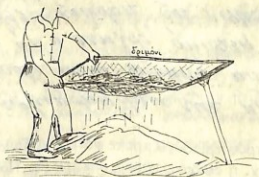
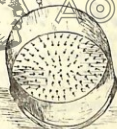
- 6) Ἀφοῦ διὰ τοῦ λιχνίσματος (ἀνεμίσματος) ἀποχωρισθοῦν τὰ ἄχυρα,
πῶς γίνεται ἡ διαλογή τοῦ καρποῦ ἀπὸ τὰ μετ' αὐτοῦ παραμείναντα
χονδρὰ τεμάχια τῶν σταχύων (τοὺς κοντύλους, κόμπια κ.ἄ.) ;

... Ἰερόδωρ. Ἀπώνησις ἐν τῇ παρατηρήσει 68-
71 δα. (Ἐρώτησις - Ἀπάνησις 4.)

Γίνεται τοῦτο κατὰ τὸ ἀνέμισμα, σπομακρυνομένων τῶν ξένων αὐτῶν
ὕλων ὑπὸ γυναικὸς διὰ σαρώθρου, ἢ δι' ἄλλων μέσων, ὡς π.χ. κοσκί-

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

νων με ὅπας διαφόρων μεγεθῶν· π.χ. με τὸ κόσκινον τὸ καλούμενον
κατὰ τόπους: βολίστρης, δερμόνι, δορμόνι, δριμόνι, ρεμόνι κλπ.

(Περιγράψατε λεπτομερῶς τοὺς ἐν χρήσει παλαιότερον (ἢ καὶ σήμερον) τρόπους χωρισμοῦ τῶν κόκκων τῶν δημητριακῶν ἀπὸ τὰ ἄχυρα καὶ τὰς ἄλλας ὕλας. Ἰχνογραφήσατε δὲ ἢ παραθέσατε φωτογραφίας τῶν ἐν χρήσει ἐργαλείων καὶ σκευῶν)

- 7) Ὅταν ἐτοιμασθῇ, ὡς ἀνωτέρω, ὁ καρπὸς σχηματίζεται εἰς σωρόν ; Μὲ ποῖον ἐργαλεῖον σωρεύεται; Χαράσσεται ἐπὶ τοῦ σωροῦ σταυρός ; Πῶς χαράσσεται καὶ ποία ἡ μορφή του. Μήπως ἐμπηγνύεται κατόπιν εἰς τὴν κορυφὴν τοῦ σωροῦ τὸ ἐργαλεῖον τοῦ λιχνίσματος (θρινάκι, φτυάρι), ἐπακολουθεῖ δὲ καὶ προσκύνησις καὶ ἀσπασμὸς τοῦ σωροῦ ὑπὸ τοῦ γεωργοῦ ;

Μὲ τὸ δερμάτινον ὁ καρπὸς σωρεύεται
παισινδὲν τοῦ δερματίου

- 8) Ἀλλὰ ἔθιμα προτοῦ νὰ μεταφερθῇ ὁ καρπὸς (σίτος, κριθὴ κλπ.) εἰς τὴν ἀποθήκην. Ὅταν ὁ δεκατιστής δὲν εἶχε χρόνον διὰ τὴν μεταγωγὴν τοῦ καρποῦ, ἐκέρραζε τὸν σωρόν μὲ τὸ μικρὸν ὄργανον αὐτοῦ διήκει καὶ ἄλλα μυδιὰ βυθίᾳ καὶ προερχομένην ἐπομένῃν διὰ τὴν παραμύνην τῆς δευτέρας.

- γ'.1) Ποῖαι ὀφειλαὶ πρὸς τρίτους ἔπρεπε νὰ καταβληθοῦν εἰς εἶδος ἀμέσως εἰς τὸ ἀλώνι· π.χ. ἡ δεκάτη, κοινῶς δεκάτισμα. Ποία ἦτο ἡ συνήθεια. Ἦρχετο ὁ δεκατιστής εἰς τὸ ἀλώνι; Μὲ ποῖον μέτρον (δοχεῖον) ἐγίνετο ἡ μέτρησις τοῦ σίτου, τῆς κριθῆς κλπ., διὰ τὴν εἴπραξιν ὑπὸ τοῦ δεκατιστοῦ τοῦ «δεκάτου». (Σημειώσατε τὸ ὄνομα τοῦ μετρητοῦ, τὴν

χωρητικότητα του εις όκάδας, εις κοιλά κλπ., παραθέσατε δὲ καὶ ἰχνο-
γράφημα αὐτοῦ· βλ. κατωτέρω σχετικὰς εἰκόνας). *Ἡ δὲ μετὰ τὴν ὁπω-
δήποτε. Πρὸς τοῦτο ἤρχετο ὁ δεματιάς εἰς τὸ ἔλῳνι
καὶ ἐνέκρουδε τὸν καρπὸν (εἶδος, μῆκος καὶ) μὲ μετρί-
ον ὄργανον, ποῦ ἐτάχυντο ἀδινύτι·
Τὸ δινύτι ἐχώρει 18½ ἀκάδας καὶ ἦτο ἀκριβῶς
ὅπως τὸ κατωτέρω μίσουμοιζι (½ ποίχου)*

2) Ποῖα ἄλλα βάρη κατεβάλλοντο εἰς εἶδος εἰς τὸ ἔλῳνι ;

- α) τὸ παπαδιάτικο,
- β) τὸ ἀγροφυλακιάτικο,
- γ) τὸ γυφτιάτικο,
- δ) τὸ ἑλκωνιάτικο κλπ.

Σημειώσατε τὰ ἐν χρήσει παλαιότερον μέτρα τῶν δημοτικῶν (ὄνομα,
χωρητικότης, σχῆμα, καὶ παραθέσατε ἰχνογραφήματα ἢ φωτο-
γραφίας αὐτῶν). *Αἱ ἄλλα ἀφαιρῶνται κατεβάλλοντο
μετὰ τὴν μεταφορὰν τοῦ καρποῦ εἰς τὴν
ἀποθήκην τοῦ ἐπιτιοῦ καὶ ἦσαν*

- α) τὸ παπαδοτύμιον,
- β) τὸ ἀγροφυλακιάτικο,
- γ) καὶ τὸ τοῦ ἀφαιρῶντος (βοσκῶν τῶν μῆλων).

3) Ποῦ ἀπεθηκεύετο κατόπιν ἡ παραγωγή (ὁ καρπὸς) ὑπὸ τοῦ γεωργοῦ
ἐντὸς τῆς οἰκίας (εἰς ποῖα δοχεῖα) ἢ εἰς ἀγρούς ἐντὸς εἰδικῶν λάκ-
κων ; (Σημειώσατε λεπτομερῶς εἰς ἑκάστην περίπτωσιν τὰς σχετι-
κὰς συνηθείας) *Ὁ καρπὸς ἀποθηκεύετο ἀνεπαρὲς
ἐντὸς τῆς οἰκίας, εἰς εἰδικούς χώρους ποῦ
ἐτάχυντο ἀμπερία.*

4) Τὸ ἄχυρον ποῦ ἀπεθηκεύετο. Εἰς ἀποθήκην (ἀχυρῶνα) ἐντὸς τοῦ
χωρίου ἢ εἰς τὸν ἀγρὸν καὶ παρὰ τὸ ἔλῳνι. Πῶς ἐγένετο ἡ ἀποθή-

κευσις εἰς τὴν ὑπαιθρον; *τὸ ἄχυρον... ἐπεδριμάμενο... ἀνέ-
παθεν ἐκ πλινθίου καὶ ἢ λιθνήμενον ἀποδέρμην
πηγίον τῆς οἰκίας, ποῦ εἰσέρχεται «ἀχυρῶνα».*

5) Πῶς ἐγίνετο (ἢ γίνεται) ἡ διαλογὴ τοῦ σπόρου. Κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ
θερισμοῦ ἀπὸ τῶν καλυτέρων στάχυς ἢ μετὰ τὸ ἀλῶνισμα;

*«Ἡ διαλογὴ τοῦ σπόρου ἀνέναντον ἐγένετο διὰ δι-
αλογῆς τῶν μαρτύρων σταχῶν, τὰ ὅποια ἐμιοπαίζοντο.
Ὁ οὖν ἐξαγόμενος καρπὸς ἐσπείρετο ἐν τῷ μακρύ-
τῳ χωράφει. Ὁ μαρτυρὸς τοῦ χωράφειν. αἰετοῦ. ἤρωσιμα
καρπία καὶ ὑπερέχει τὸν σπορόν διὰ τὸ ἐπόμενον εὖς».*

6) Μήπως οἷον γίνεται ἡ διαλογὴ τοῦ σπόρου πρὸ τοῦ θερισμοῦ κατα-
σκευάζεται τότε ἢ μετὰ τὸν θερισμὸν πλέγμα (πλεκτή) ἐκ σταχῶν,
τὸ ὅποιον ἀναρτᾶται εἰς τὸ εἰκονοστάσιον ἢ ὀπισθεν τῆς θύρας κλπ; ..

Πῶς λέγεται ἡ πλεκτή αὕτη; Ποῖον τὸ σχῆμα τῆς ποῦ φυλάσσεται.
πρὸς ποῖον σκοπὸν καὶ ἐπὶ πόσον χρόνον; ..

Δ'. ΕΤΗΣΙΑΙ ΠΥΡΑΙ

α'. 1) Κατὰ ποίας ἡμέρας τοῦ ἔτους λαμβάνει χώραν κατ' ἔθιμον εἰς τὸν
τόπον σας ἀναμμα φωτιάς εἰς τὸ ὑπαιθρον. (Π.χ. παραμονὴ Χριστου-
γέννων, ἑσπέρas 23 Ἰουνίου (Κληδόνου), Ἀποκρίes, πρώτη Μαρ-
τίου, Πάσχα (κάψιμο τοῦ Ἰούδα), ἑσπέρas τῆς 31 Αὐγούστου κλπ.)

- 1) *τὸ ἑσπέρas τῆς 23 Ἰουνίου. (ἐπαύριον καὶ ἡ. Ἁ. Ἑράκλειον)*
- 2) *τὴν πρώτην τοῦ Μ. Σαββάτου. (ἐπ. Ἀνατ. Ἑράκλειον)*
- 3) *τὸ ἑσπέρas τῆς 31 Αὐγούστου. (ἐπ. Ἀνατ. Ἑράκλειον)*

Εἰς ποίας ἡμέρας, ποῖαν ὥραν καὶ εἰς ποῖον μέρος;

*«Ἡ ἐπ' αὐτῷ (1) ἡ. 2-3 σταυροδρόμια τοῦ χωρίου, εὐδὺς
μετὰ τῆς δύναις τοῦ ἡλίου. Ἡ ἐπ' αὐτῷ (2) εἰς τὸ νεκρο-
ταφεῖον τοῦ χωρίου (Α.Θ.). Ἡ ἐπ' αὐτῷ (3) εἰς τὴν πρᾶσαν
τοῦ χωρίου, ἀλίσχον πρὸ τῆς δύναις τοῦ ἡλίου».*

2) Πώς λέγεται ἡ φωτιά αὐτή; (π.χ. φανός, ἀφανός κλπ.). *ἡ λαμπά-
νονεα, κάραν ποι, ἐγγύρον, κινά τὸ ἐξέπεμα τῆς 23^{ης}
θρονιον πυρὰ, γέρεαι ἀπὸ τῆς «φωτιάς».*

β': 1) Ποιοὶ ἀνάπτουν τὴν πυρὰν; παιδιὰ, ἡλικιωμένοι, ποῖος ἄλλος;

*τὴν πυρὰν ἀνάπτουν τὰ παιδιὰ μετὰ τὴν
βοήθειαν τῶν νέων καὶ νεανίδων τοῦ χωρίου.*

2) Ποῖος ἢ ποιοὶ συλλέγουν τὰ ξύλα, θάμνους κλπ. διὰ τὴν πυρὰν.

Τὰ κλέπτουν; *Αὐ ναί, ἀπὸ ποῖου μέρους; *τὰ ξύλα εὐστρεφον
τὰ παιδιὰ, ἀποσπῶντα ταῦτα ἐν τῶν ἐν δόμῳ των
φρακτῶν τῶν αὐτῶν τῆς γειτονίας, δηλαδὴ τὰ
κλέπτουν.*

3) Πώς γίνεται ἡ συγκέντρωσίς των. (Περιγράψατε λεπτομερῶς)

*ἑκάστος... μικρὸς... μεταφέρει εἰς τὸν τόπον
τῆς πυρᾶς ἀπὸ μίαν ἀμύδαν καὶ ἀφ' οὗ*

*εὐχρηστικῶς... ὁλοκληρῶς... εὐρὸς ἀντίπτεκα
ἐν μέρῳ αὐτῶν, τὸ δὲ ἐπιλείπον ριπτεῖται ἀπὸ*

καίρου εἰς καίρου διὰ τὴν εὐνηρίαν τῆς φωτιάς.

γ'. Ποῖαι αἱ συνήθειαι εἰς κάθε τόπον διὰ κάθε πυρὰν;

1) Προσευχαί, διάφοροι ἐπικλήσεις, ξορκία, ἄσματα, κρότοι, θόρυβος.

Καταγράψατε τὰ σχετικὰ κείμενα

*Μὲ τὰ ἄνομια τῆς φωτιάς ὅλοι εὐστασιάζ-
ονται πρὸς στιχμὴν καὶ ἀμολοῦντες οἱ μι-
κρότεροι τῆς ηλικίας (παιδιὰ) χοροπηδῶν*

*ἐπὶ τόπου εὐβάλλοντες ἐπιφωνήματα καρῶς
καὶ ἐνθουσιασμοῦ.*

2) Πηδήματα, χοροὶ γύρω ἀπὸ τὴν πυρὰν. (Περιγραφή λεπτομερῆς)

Μετὰ τοῖς πρώτοις ἐνθουσιασμοῖς ὅλοι οἱ νέοι, αἱ

*νεανίδες καὶ τὰ παιδιὰ πηδῶν ἐπάνω ἀπὸ τὴν φωτιάν
μετὰ τὴν βεράν, πολλὰς φορὰς ἀλλὰ οὐκ ἀπο-
ρενιμὴν πανεύδουτον καὶδε φορὰν (εὐαυρωτά).*

- 3) Τί καίονται εἰς τὰς πυρὰς αὐτάς· (κάψιμον τροχοῦ ἀμάξης, λουλουδιῶν τοῦ Μάρτη, τοῦ στεφάνου τῆς Πρωτομαγιάς κλπ.)

Εἰς τὴν κρυψίδα, ποὺ ἐβλήθημεν εἰς Ἀντικυ-
θόρητον, τὸ ἐσπέραν τῆς 31^{ης} Ἀπριλίου, εἰς αἰ-
ετοεὶς ἀμάξης, ἡ δὲ πυρὰ ἐλέγχεται
(« ντουκανιὰ »)

- 4) Καίονται (ἢ ἐκαίοντο) ὁμοιώματα π.χ. κατὰ τὸ Πάσχα ὁμοίωμα
τοῦ Ἰούδα (περιγράψατε λεπτομερῶς) τὴν παραμυθίαν τοῦ Με-
σαββίου, μετὰ τὸ πέραν τῆς περιφορᾶς τοῦ ἐπιτα-
γίου, τὸ πῆγμα τῶν χριστιανῶν εὐμεντροῦτο ἐξωδὺ
τοῦ νευροταφείου, ὅπου εἰσάγει ὁμοίωμα τοῦ Ἰούδα
τὴν καὶ τὴν ἱστορίαν τοῦ ρυθμίστου κρυφῆς καὶ ἀντι-
στατικῆς

- 5) Παραθέσατε λεπτομερῆ περιγραφὴν τοῦ ἐθίμου εἰς τὸν τόπον σας
Μετὰ τὸ ἄναμμα τῆς πυρᾶς, τὸ ἐσπέραν τῆς 23^{ης}
Ἰουνίου - μόνον ἡ πυρὰ αὐτὴ λαμβάνει
χάραν διὰ τὸν τόπον - ὅσοι αἱ
κατασκευαί τῆς χειρὸς εὐμεντροῦνται με-
τὰ καὶ ἐνδοσιμῶν. Ἐννοιωτέρα ἐν-
δηλώνεται ἡ παρα τῶν παιδιῶν μετὰ θε-
σηγητὰ καὶ δόρυβον. Ὁ ἐνδοσιμῶς
ὅστις κορυφῶται μετὰ τὸ πῆγμα τῶν νεύ-
ων παιδιῶν ἐπὶ τὴν ἀπὸ τὰς φλόγας τῆς
φωτιάς, ἐνῶ φωταὶ ἐπιδομεμαβίας ἢ ἀπο-
δομεμαβίας δονοῦν τὸν κῶρον τῆς πυρᾶς,
ὅσοι ἀπὸ καὶ πῆγμα. Ἡ πυρὰ τε-
τεῖται διὰ τὴν ὑγίαν τῶν κατοίκων. -

[Κωνστ. Τρ. Ἀντωνιάδης - Διδάκτωρ
Ἡ συλλογὴ αὕτη ἐγένετο τὸν Δεκέμβρι-
ον τοῦ ἔτ. 1969]

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

Προσκήνιον Α'Σελίς 15 - ἑρμηνεία 5Τραγούδι 1^{ον}

Στοῦ κυρῶσιον μας τὸν ἀρχαῖ (= αἶψη)
κρέμονται δύο φανάρια,
νὰ γῆ ὁ νεραγυμένος μας
καὶ ὅσα τὰ πατημαῖα.

Στοῦ κυρῶσιον μας τὸν ἀρχαῖ
κρέμονται δύο κορδέλλες,
νὰ γῆ ὁ νεραγυμένος μας
καὶ ὅτι οἱ νοπέτες.

Τραγούδι 2^{ον}
ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

Πατημαῖα ἐκέρρα
γιατὶ δὲν φανερῶτε;
καὶ τὰ κυρῶσια μπίτσατε (= τελείωσαν)
νὰ παρηγορηθῆτε.

Πενήντα δράμια εἶδεο
καὶ εἷνα δράμια ξύλο
μοῦ γυαυον τὸ κορμῶν μου
νὰ μὴν μπορῶ νὰ γείρω.
(ἔνωσας τὸ δρεπάνι.)

Τραγούδι 3^{ον}

Ὅταν ὁ περιεμένος ἔβαινε πρὸς τὸ τέλος διὰ τὸ
πατομαῖρι ἑαυτοῦ, τὸ τελευταῖο δειλὸν ἔφρε, ὁ
πᾶσι περιετός, ἐπὶ τὸν νεραγυμένον (ἐρχομένον)

τῆς ευτεροστοίας). Τὰ δευτέρια αὐτὰ ἔδνε ὅλα μαρὶ ὁ νραχουμάνος εἰς ἓνα μέγα δευτέρια με νηωτάρη νυχτριὰς πρὸς ἑνδεῖν ἀγάπης καὶ ὁμοιότητος μετὰ τῶν μεγάλων τῆς ευτεροστοίας.

Κατόπιν τὸ μέγα δευτέρια, ποὺ ἔλκετο «πάντα» ἐποποδακύντο ὅρθον καὶ πέρτε αὐτοῦ εἰς νύκτον ὅλοι οἱ δευτεροστοί τῆς ευτεροστοίας, με πρῶτον τὸν νραχουμάνον, ἤρχισαν τὰ νραχουδεῖν τὸ ἐπόμενον νραχουδεῖ.

1- Τίος εἶναι «πάντα»

«πάντα» νραχουδεῖ νενάντα

Εἶναι τοῦ νραχουμάνον μας τοῦ πασιᾶ εἰς εἶν' νωτὰ καὶ ευτεροστοία.

2. Ἀπὸς τὸ περὶ τῶν
περὶ τῶν νραχουμάνων
περὶ τῶν νραχουμάνων
νραχουμάνων περὶ τῶν
νραχουμάνων περὶ τῶν

3. Τίος εἶναι τὸ πατὶ;
τίος εἶν' τὸ χένι;
τίος εἶν' ἡ νωρῆ,
ποὺ νωδεκαὶ νι' φαίνε;

4. Διὸς μας εἶναι τὸ πατὶ
διὸς μας εἶν' τὸ χένι
διὸς μας εἶν' ἡ νωρῆ
ποὺ νωδεκαὶ νι' φαίνε.

«Η 1^η ερώτη ἑφαρέσσε τὴν χαρὰν διὰ

Διὰ τὸ τέλος τῆς νοτισασιμῆς ἐργασίας τοῦ θερμεῖου, πού διήρκει 30-45 ἡμέρας, ὡς ξίνα μέρη.

Ἡ 2^α εὐροφή τὴν ἀδυναμία τῶν ἀγαπημένων προ-
βώπων τοῦ επιτιοῦ, πού ἐπερίμεναν μέ θαλίερα τὸν
Ζηριεῖος τοὺς.

Ἡ 3^η εὐροφή ἐροτέρωναν τὸ πόσον μεγάλο τοὺς
ἐραυρόταν (τοὺς θερμεῖος) τὸ χρονικὸν διάστημα τῆς
ἀπουσίας των ἀπὸ τὸν τόπον τοὺς, ὥστε, ὅταν ἐπέστρε-
φαν, δὲν ἐγνώριζαν γινώσκά πρόσωπα καὶ πράγματα.

Τὰ ἀνωτέρω τραγῳδεῖα ἐτραγουδοῦσαν οἱ θερμεῖοι
ὡς τὴν περιοχὴν Μυριοσύζου Ἀνατολικῆς Θεσσαλίας, μέχρι
τοῦ 1922. Οὐδὲν ἐξ αὐτῶν διεδώθη.

Προδῆμη Β'.

Δελφίς 19 - Ἑρμούεις 7

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Τὸ ἀγῶνι ἦτο μέ ὀσπεδον ἐν κύματος, τὸ
ὅποισι ἐγίνετο ευαυρό καὶ χαῖο, ὡς ἐξῆς:

Ἐβρέχετο ἐπαυλαγμμένως τὸ κύμα καὶ ἐερῶνετο ἐπ'
αὐτοῦ πεπνὸν στρώμα ἀχέρου. Ἐνδὺς τὸ στρώμα τοῦτο
τοῦ ἀχέρου ἐπαυλούσε πύλινδρος ἐν μαρμαρολίθου, βά-
ρους 200-300 κιλῶν καὶ ἐδχηματίζετο οὕτω ἡ ἐπιτη-
ρα καὶ γῆνα ἐπιδόματα τοῦ ἀγῶνιου

Προδῆμη Γ'.

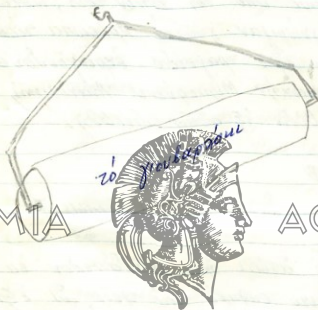
Δελφίς 21 - Ἑρμούεις 11/γ.

Ἀντὶ τοῦ ἀγωνισμοῦ διὰ τῶν ποδῶν τῶν γῶνι ἐγίνετο
τρεῖς τῆς νουμάτης διὰ τὸν ἀγωνισμὸν τοῦ ὅτου καὶ
τῆς κριτῆς. Ἐξ ἄλλου, διὰ τὸν ἀγωνισμὸν τῆς ρόβης,
τῆς γαυῆς καὶ τῆς εὐμαρῆς ἐχρησιμοποιεῖτο πύλιν-

4

δρος ἐν μαρμαρογίδει, διαμέτρον 0,30-0,40μ, μήκος 0,75-0,90μ και βάρος 200-300 γραμμάρια, ὅστις ἐμαρτύει α γιονβαρλάνη.

Τούτο ἐξηρῶτο ἐν τῷ μυθῷ ἐμφυμένον γυναικαί ἐπρόκειτο ἐντός τοῦ ἀλυσίου ὅπως καὶ ἡ νεομάρη.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

(I) Η ΣΠΟΡΑ

τελούν ἀνέναντι τὰ κατωτέρω ἔδρα:

1) Ὁμάς νέων τοῦ κυρίου, ὅταν πηγαίῃ ἡ ἐποχή τῆς ἐπορᾶς, παρουσιάζουσι τοὺς χωρισμούς, διὰ τὰ ἐπιστημάνη τὸν πρῶτον ἐν τοῦ κυρίου χειρὸν, ὃ ὁποῖος δὲ ἐπείρη.

Τὰ μετένυχα τῆς ἡμέρας κατὰ τὴν ὁποίαν δὲ ἐπιστημάνη ὁ πρῶτος ἐπορᾶς τῆς χρονίας, οἱ νέοι τῆς ὁμάδος φοροῦν γεννὰ ἐπιστημάνη, γίνονται ἐξ τῆς μέτρων των τὰ μεγαλύτερα πονδύρια τῶν οὐροπορῶν τοῦ κυρίου καὶ ἀρχίζουν νὰ περιφέρωνται δορυβοδῶς (ἀκριβῶς τὰ μετένυχα) ἀπὸ οἰκίας ἐξ οἰκίας, ἐποδεία μονεῖν γινάσκοντας.

Διὰ τοῦ τρόπου αὐτοῦ εἶναι ἐντόπως ἀναγγέλλ-

χρησά ἐξ τούτων παροίμους ἢ ὥρα τῆς ἐπορεύς.

Θαοὶ οἱ πάροισι ἐξυπνοῦν ἀπὸ τὸν δυνατὸ ἤχο τῶν μανδουριῶν καὶ μετὰ καρὰν ἐσοιμάζον τὸ δῶρον διὰ τὴν εὐχεροσίαν τῶν νέων, ποὺ εἰ δίχα δὲ τοὺς ἐπιβυεφθόν.

Τὸ δῶρον εἶναι πάντοτε ἐξ χρήμα καὶ μάστιγα, κέρματα, τὰ ὅποια ἀδύναται εἰς κόμβον μανδουριῶν καὶ ρίπτεται ἀπὸ τὸ παράθυρον ἐξω ἐξ τῆς εὐχεροσίαν. Τὸ μανδουριῶν ἀνάπτειται ἀπὸ τὴν μίαν ἄκρην καὶ ἀμολογούτως ρίπτεται διὰ τοῦ εἶναι ὀρατὸν μέσα ἐξ τὸ εὐρύς τῆς νέμεως.

Ἀπὸ τῆς ἐπομένης ἡμέρας ἀρχίζει ἐπιδημῶς ἡ ἐπορεύς τῶν διμηχριαίων. Τὸ ἔθιμον τοῦτο ἐτελεῖτο

μέχρι το 1964, διά πλουσίαν καὶ εὐνοϊκὴν παρα-
γερνητικὴν ἀνοίαν, καὶ ἐλέγετο «Τρομάρα».

- 2) Ἐπίσης συνήδιναν καὶ τρεῖται μέχρι σήμερον
τὸ παλαιότερον ἔθνος:

Ἐκαστος γεωργός, τῇ πρώτῃ ἡμέρᾳ, πού θά
ἐπείρῃ ἐκαστὴ τὰ παράσια του με' δυνάμει, ἀ-
ναμεχνύει ἐντὸς τοῦ ἔσμου με' τὸν σπόρον
ὀλόντρε ρόδια καὶ ἐλλύγει ροδιῶν καρύδια.

Τὰ ρόδια ἢ τὰ καρύδια πίνουσι με' τὸν σπό-
ρον ἐπὶ τοῦ ἐδάφους τοῦ ἐπιρομένου ἄρου
καὶ προσηνίζουν πλουσίαν καρποφορίαν. -

- 3) Ἄλλοτερον ἔθνος συνδέσμενον με' τὴν παραγέρχισον

τῶν δημοκρατικῶν εἶναι καὶ τὸ ἀνίστονον:

Κατὰ τὴν ἐορτὴν τῶν Θεοφαιών ἑκάστος γεωργὸς λαμβάνει ἀγροδίον καὶ ἐν τοῦ ἀγροδίου αὐτοῦ ραντίζει ὅσα τὰ ἐσπαρμένα καρπία του διὰ τὰ καρπίδων μετὰ τὴν ἐλτοχίαν καὶ δύναμιν τοῦ Θεοῦ. Τὸ ραντίσμα τῶν ἀγρῶν τελεῖται κατὰ τὸν ἑξῆς τρόπον. Ὁ γεωργὸς ἰσχυρὰ ἀεὶ λαμβάνει ἐξ τοῦ πέντερον τοῦ ἐσπαρμένου ἀγροῦ καὶ ραντίζει τὸ καρπὶ ἐκκηρατίζοντας νομχοὺς σταυροὺς, ἐνῷ τὰ τέλη του γαλῆρον αὐτοσχέδιον προδευκὴν.

II Ο ΘΕΡΙΣΜΟΣ

Ἀπὸ τὰ τέλη Μαΐου καὶ μόλις ὠριμάσων οἱ στάχεις, ἀρχίζει ὁ θερισμός τῶν δημοκρατικῶν.

προσφύγειν εἰς τὴν ἀρίστην καὶ κατ' ἀμοιβήν
καὶ εἰς τὸν δεινόν ἢ κριτὴν καὶ ἀμολυντὴν ὁ
δεινός τοῦ εἴσου, τῆς βρώτης, τῆς σφαγῆς.

Μόλις τελειώσῃ ὁ δεινός ἀρχίζει ἀμέσως ἡ
μεταφορά τῶν δωματίων ἀπὸ τοῦ ἀγροῦ εἰς τὸ
ἄλνυ, πρὸς ἀλυνισμὸν

III Ο ΑΛΥΝΙΣΜΟΣ

ΑΘΗΝΩΝ

Ὅταν ἐλοιστορωθῇ ἡ μεταφορά τῶν δωματίων
τῶν δημητριακῶν εἰς τὸ ἄλνυ, ἔρχεται ὁ ἀλυνι-
σμός. Παλαιότερον ὁ ἀλυνισμὸς ἐγένετο διὰ τῶν
ποδῶν τῶν γῶν ἢ διὰ τῆς τρομάνης ἢ διὰ τοῦ
μαρμαρίνου πωλίνδρου, περὶ τῶν ὁποίων εὐτενῶς
γίνεται λόγος εἰς τὸ ἐμπληρωδὲν ἔντυπον, καὶ δι-

Συνέχεια εἰς σελίδα 7

α) Η συγγραφή των προφοριών αυτών έγινε κατά τον Δεκέμβριο του 1969, από τον διδάσκαλον του χωρίου Κων/ρον Τρ. Αντωνιάδου

β) Τας προφορίας παρέχε ο εξ' Ιντζέμιοϊ Ανατολινῶν Ορδῆς (Επαρχία Μοριόβου) έμπορο-καταδύς ες τό χωρίον, τό 1922 ὡς πρόεδρος, καί ἔντοτε μόνιμος κάτοικος τοῦ τόπου, κ. Ιωάννης Π. Μπουλουιάς, ἐτῶν 79

ήρκει δύο μήνες (15 Ιουλίου - 15 Σεπτεμβρίου)

Από το 1951 ο αθλητισμός εις τόν τόπον γίνεται δι' αθλητιστικών μηχανών (παρόρα), αρχίζει από τας αρχάς Αθλοῦσεν και περατοῦσαι εἰς τας 20 Αθλοῦσεν. Από τό ἔτος 1965 τό ἔμμεν τῶν κατὰ-ερχομένων διαμετριάων διερίμεται καί ἐκκονίμεται από διεμετριάων μηχανών (πομπίνες)
 Ο διεμετριάων διερίμεται διὰ τῶν μηχανῶν αὐτῶν γίνεται ἐντός τοῦ μηνὸς Ιουλίου.

ΤΕΛΟΣ.